

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

วิทยานิพนธ์

ของ

แอนนา พิลาภ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มกราคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**PARTICIPATIVE MANAGEMENT OF ADMINISTRATORS IN
THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 32**

Anna Pilap

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
of Master of Education Program in Educational Administration**

January 2017

Copyright of Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

แอนนา พิลาภ. 2559. การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดร. สิทธิชัย คีลัน ดร. เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ 138 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู 345 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดประชากรตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบว่า ด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วม การบริหาร โรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน

ABSTRACT

Anna Pilap. 2016. *Participatory Management of Administrators at the Secondary Educational Service Area Office 32*. Master of Education Program in Education Administration. Advisors: Dr. Sittichai Deelon, Dr. Phaopongphat Bunkanan, Dr. Kraphan Sreengan, 138 pages

The purposes of this research were to study and compare the opinions of school administrators and teachers about the participatory management of administrator at the schools under the Secondary Educational Service Area Office 32. They were classified by using their experiences and school sizes. The sample consisted of 346 administrators and teachers, selected by using the table of Krejcie and Morgan and multi-stage sampling. The research tool was a questionnaire with the reliability at 0.94. The statistics used to analyze the obtained data were frequency, percentage, standard deviation, and independent samples t - test and one-way ANOVA. The research results revealed that: 1) The sample's opinions about the participatory management at the schools under the Secondary Educational Service Area Office 32 was at a high level in overall and each aspect. 2) The opinions of the informants with different experiences about the aforementioned issue were not different in overall and each aspect. 2) The opinions of the sample working at different school sizes about this issue were also not different in overall and each aspect. Having considered each aspect, it showed that the academic aspect was significantly different at the statistical level of .05 while other aspects were not found different.

Keywords: Participatory school management, School administration, School administrators

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. สิทธิชัย คีลัน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ อาจารย์ ดร.กระพั่น ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง รวมทั้งเสียสละเวลาทั้งกำลังกายและกำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ นายประชัย พรสง่ากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นางสาวแสงเทียน ศรีทองสุข ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม นายอุเทน ระวะใจ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม นางสาวสายสุนีย์ ศรีทองสุข ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม และนางจิระภัทร ยันละหา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม ที่ให้ความกรุณาตรวจความเที่ยงตรงและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของ โรงเรียนในสังกัดและแจ้งบุคลากรในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้และ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสุเทพ พิลาภ คุณแม่ละอวด พิลาภ และขอขอบคุณเพื่อน นักศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 21 ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ เรียบร้อยประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบบูชาพระคุณแต่บิดามารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

แอนนา พิลาภ

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา.....	8
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	8
2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
2.2 การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.....	11
2.2.1 การบริหารงานวิชาการ	17
2.2.2 การบริหารงานงบประมาณ.....	27
2.2.3 การบริหารงานบุคคล.....	33
2.2.4 การบริหารงานทั่วไป	41
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	50
2.3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม.....	52
2.3.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.3 ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	57
2.4 สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	60
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
2.5.1 งานวิจัยในประเทศ	62
2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	72
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 4 ผลการวิจัย	77
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4.2 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	77
4.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32.....	79
4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาด ของโรงเรียน	87
4.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	96
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	97
5.2 การอภิปรายผล	100
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม	105

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย	113
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องในการวิจัย	119
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	121
ภาคผนวก จ คำอำนาจำแนกของแบบสอบถาม	131
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	135
ประวัติย่อของผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	70
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ และขนาด ของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน.....	78
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน.....	79
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ	80
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ	82
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ	83
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ	85
4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวมและรายด้าน	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ	88
4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	90
4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	91
4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานทั่วไปโดยรวมและรายข้อ	93
4.12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	94
4.13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่.....	95
4.14 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	96

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 ภาพรวมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล	11
2.2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน	13

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ในการวิจัยเรื่องการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลการนำเสนอออกเป็น 6 ตอน ดังนี้ คือ

- 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 สมมติฐานของการวิจัย
- 1.4 ขอบเขตของการวิจัย
- 1.5 ประโยชน์ของการวิจัย
- 1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิบัติงานใดๆ ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรเป็นอย่างมาก การให้บุคคลมีส่วนร่วมนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานหรือปฏิบัติการกิจต่างๆ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ อาจมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในกระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ เป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือในกระบวนการบริหาร

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดหลักการสำคัญไว้อย่างชัดเจนว่าจะยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ รวมทั้งยังให้ความสำคัญ เรื่องคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการกำหนด ให้มีหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรา รวมทั้งกำหนด ให้มีการตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังจะทำให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยทั้งระบบ จากบทบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่ง

ต้องดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 20)

ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาและการจัดการศึกษาตามกรอบพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริม ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมาย มุ่งปรับระบบการบริหารจัดการและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ และสร้างความเข้มแข็งให้กับสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาทุกระบบ ทุกประเภทให้มีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการและมีความเข้มแข็งรองรับ การกระจายอำนาจ รวมทั้งปรับปรุงระบบการสนับสนุนระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการศึกษาและการสร้างภาคีเครือข่ายทางการบริหารจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 8)

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2558 ได้กล่าวถึง 5 นโยบายทั่วไป 7 นโยบายเฉพาะ และ 10 นโยบายเร่งด่วน และในนโยบายทั่วไปข้อที่ 1 กล่าวถึงการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา จะต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความต้องการของทุกภาคส่วนในสังคม มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งเป็นไปตามกระบวนการของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และแนวนโยบายของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นที่ยอมรับและเกิดความมั่นคงยั่งยืนในระบบการศึกษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 1-9)

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการศึกษากับการบริหารและการจัดการศึกษา ถ้าจะพิจารณาถึงเรื่องของการมีส่วนร่วม จะเห็นว่ามีหลายลักษณะ หลายรูปแบบ วิธีการ บางคนเพียงบริจาคเงินช่วยเหลือโรงเรียน ให้คำปรึกษาแก่โรงเรียน หรือแม้แต่ช่วยประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของโรงเรียน เหล่านี้ก็ถือว่ามีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ด้วยหรือไม่ นั้นก็ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งการมีส่วนร่วมในการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการมีข้อสังเกต ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น การบริจาคเงินช่วยเหลือ การร่วมแรงซ่อมแซมโรงเรียน การเข้าประชุม การบริจาคที่ดินสร้างโรงเรียน การซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ในลักษณะนี้ไม่ถือเป็นเรื่องของการบริหาร เพราะว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ในหลักการบริหาร

จะมีกระบวนการและขอบเขตที่แน่นอน เช่น มีการใช้ทรัพยากร ใช้เทคนิคในกระบวนการบริหาร ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่ากิจกรรมของผู้เข้าร่วมมีลักษณะใดและเข้าข่ายของการบริหารจัดการหรือไม่ ในกรณีนี้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นใหม่นั้น จะเข้าลักษณะของการร่วมบริหารกิจการของสถานศึกษาเพราะมีการวางแผน การประชุม การแสดงความคิดเห็น การประสานงาน การรายงานและติดตามผลเป็นต้น นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังพิจารณาได้หลายมุมมองซึ่งมีทั้งทางตรงและทางอ้อม (รุ่ง แก้วแดง, 2543, หน้า 245-246)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐจะกำหนดนโยบายกระจายอำนาจให้สถานศึกษาได้บริหารจัดการตนเองมากขึ้น แต่การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะที่เป็นกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนทุกระดับการศึกษา บุคคลเหล่านี้มีบทบาทเพียงเล็กน้อยเป็นเพียงกรรมการที่ปรึกษาหรือรับทราบการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้น ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา การกำหนดหลักสูตร แบบเรียน และการจัดการเรียนการสอนทำให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและผู้เรียน จะมีอยู่บ้างในรูปของการช่วยเหลือแรงงาน เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ มากกว่าการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมติดตามผล ซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนของระบบคณะกรรมการทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับ โรงเรียนซึ่งเป็นระดับที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อจะเป็นแนวทางในการบริหารงานพร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนในการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีระดับคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้น ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจในการสนับสนุนและ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนอย่างจริงจัง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัย การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 28 – 121) ประกอบด้วย

1.4.1.1 การบริหารงานด้านวิชาการ

1.4.1.2 การบริหารงานด้านงบประมาณ

1.4.1.3 การบริหารงานด้านงานบุคคล

1.4.1.4 การบริหารงานด้านงานทั่วไป

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 3,004 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซ์ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน แล้วสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- ตำแหน่งหน้าที่ แบ่งเป็น

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

2) ครู

- ขนาดโรงเรียน

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1.5.1 ได้ทราบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านงานบุคคล และการบริหารงานด้านงานทั่วไปของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1.5.2 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน ปรับปรุงและการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1.6.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปเกี่ยวข้อง การช่วยเหลือและการทำประโยชน์ การรับผิดชอบ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็นให้ข้อมูลร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการกับผู้บริหารเพื่อให้กิจกรรมนั้นสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1.6.1.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรม การดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอนทางวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆที่เป็นกรณีพิเศษ ภายในเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ

1.6.1.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้ง งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา งานการเงิน งานบัญชี งานการพัสดุ และสินทรัพย์

1.6.1.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพิจารณาบุคคลเพื่อการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การปฐมนิเทศ การพัฒนาและการศึกษาอบรม ด้านวินัย การให้พ้นจากงานของบุคลากรในสถานศึกษาการ รวมแม้กระทั่งการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้ผู้ที่พ้นจากการทำงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

1.6.1.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การอำนวยความสะดวกต่างๆในการให้การศึกษารูปแบบ ทุกฝ่ายงานในการบริหารสถานศึกษาเน้นการพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูลสำหรับดำเนินการ และรวมถึงการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ

1.6.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1.6.3 ครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการสอนในตำแหน่งครู ของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1.6.4 ขนาดโรงเรียน หมายถึงขนาดโรงเรียนที่แบ่งโดยยึดนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ 4 ขนาด แต่ในงานวิจัยครั้งนี้กำหนดเพียง 3 ขนาดคือ

1.6.4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

1.6.4.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1,499 คน

1.6.4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

1.6.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหาร และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ นำเสนอตาม หัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

2.2 การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

2.2.1 การบริหารงานวิชาการ

2.2.2 การบริหารงานงบประมาณ

2.2.3 การบริหารงานบุคคล

2.2.4 การบริหารงานทั่วไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

2.3.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.3.3 ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.4 สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

แนวคิดการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับและให้ความสนใจและวางแผนการบริหารงานในสถาบันต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก หน้า 3-10) กล่าวถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

2.1.1.1 การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการ หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการศึกษาที่แน่นอน

2.1.1.2 การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบวิธีการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลในแต่ละกลุ่ม

2.1.1.3 การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาส โดยการศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบก็ได้

การศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุอย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนกว่าอายุย่างเข้าปีที่ 16 เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่ 9 ของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามปีที่กำหนดในกฎกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 33) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในมาตรา 87 ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ และในมาตรา 78 ว่ารัฐต้องกระจายอำนาจในท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง และ

กำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาชาวบ้าน และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย ซึ่งนับว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ชัดเจนให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ได้นำนโยบายพื้นฐานดังกล่าวมาแสดงเจตนารมณ์ และแนวทางที่จะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ มาตรา 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545, หน้า 6-7) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาซึ่งนำไปสู่การตราพระราชบัญญัติ พ.ศ. 25421 ในมาตรา 9 ได้ตราไว้ว่าการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ได้ยึดหลักการมีเอกภาพด้าน นโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 25) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2540 มาตรา 81 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษา ให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาว่าเป็นสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ให้มีการเข้ามากำหนดมาตรฐาน การศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐาน วิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ธานี คลังชำนาญ (2548, หน้า 18) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า

2.1.2.1 ทฤษฎีความเป็นผู้แทน ทฤษฎีนี้เน้นการเป็นตัวแทนของผู้นำและถือว่าการมี ส่วนร่วมในการเลือกตั้งและการถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะเป็นหลักประกันภัยใน การบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือใน การให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และการ ประชุมปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ตาม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่าง แท้จริงได้แก่ผู้นำต่างๆที่เสนอตัวเข้ามารับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2.1.2.2 ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามทฤษฎีนี้การมีส่วนร่วมไม่เฉพาะ วัตถุประสงค์ต้องเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย การให้คำปรึกษา และพัฒนาการกระทำทางการเมือง และการ กระทำทางสังคมให้เด็กมีความรับผิดชอบ นั่นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วม ถือว่าเป็นการคุกคาม เสรีภาพ

จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีความเป็นผู้แทนที่มีได้เปิด โอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริงก็ตามแต่ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมยังรวม ไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย การให้คำปรึกษา ที่จะนำไปสู่การ พัฒนาเพื่อให้หน่วยงานเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

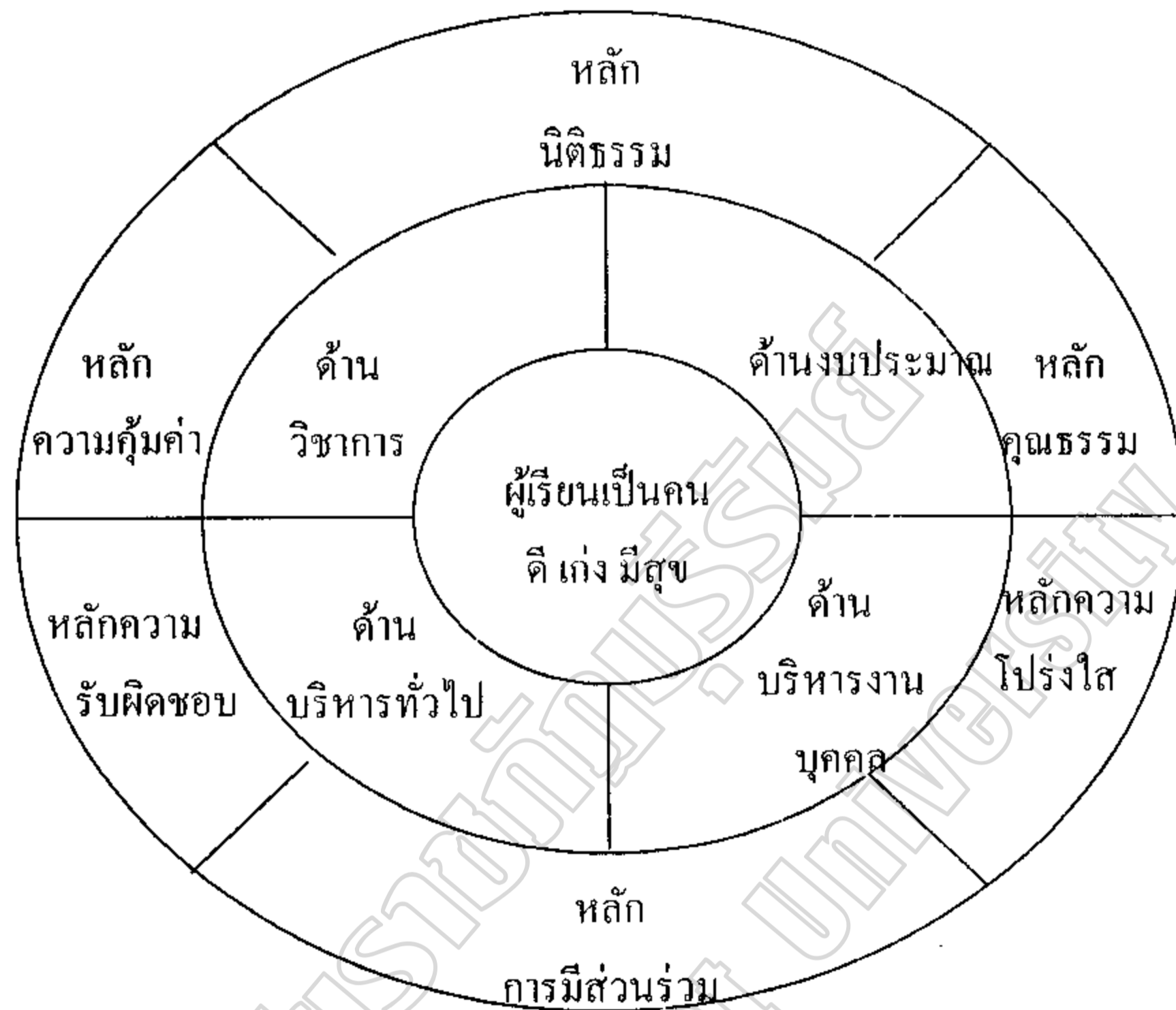
2.2 การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในรูปแบบที่เป็นนิติบุคคลจะมีความแตกต่างไปจากการบริหารแบบเดิม ทั้งในเรื่องของโครงสร้าง การบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและวางแผนการบริหารงานในฝ่ายต่างๆ มีดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 31) นอกจากการบริหารและการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้วรัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้นเพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรมและส่วนราชการถือปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 31) กล่าวว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการ ในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วยหลักการดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป และเป้าหมาย ในการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ดังภาพประกอบแสดงความความสัมพันธ์ในภาพ 2.1

หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป และเป้าหมาย ในการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ดังแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ในภาพ 2.1 ดังนี้

ภาพ 2.1 ภาพรวมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นนิติบุคคล

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 31)

การบริหาร โรงเรียนในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากการบริหารแบบเดิม ทั้งในเรื่องของ โครงสร้างการบริหารงาน การบริหารในฝ่ายงานย่อย รูปแบบการบริหารงาน จะเป็นแบบนิติบุคคลซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและวางแผนการบริหารงานในฝ่ายต่างๆ โดยแบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณด้าน การบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งมีโครงสร้างในการบริหารงาน ดังนี้

ภาพ 2.2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารโรงเรียนในรูปแบบที่เป็นนิติบุคคลจะมีความแตกต่างไปจากการบริหารแบบเดิมทั้งในเรื่องของโครงสร้างการบริหารงาน การบริหารในฝ่ายงานย่อย ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและวางแผนการบริหารงานในฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการ ใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุตามผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมใน

การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลเป็นการบริหารโรงเรียนในรูปแบบที่เป็นนิติบุคคลจะมีความแตกต่างไปจากการบริหารแบบเดิมทั้งในเรื่องของโครงสร้างการบริหารงาน การบริหารในฝ่ายงานย่อย ซึ่งผู้บริหารจะต้อง ให้ความสนใจและวางแผนการบริหารงานในฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้การบริหารองค์กรเกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

การบริหาร ความหมาย การบริหาร การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม เป็นกระบวนการตัดสินใจแก้ปัญหาและกระบวนการของการบริหาร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหาร” ไว้หลายแนวคิดดังต่อไปนี้

ติน ปรัชญพฤทธิ์ (2543, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการนำเอาการตัดสินใจ และนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจหมายถึงเกี่ยวข้องกับการเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

สมพงษ์ เกษมสิน (2543, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารหมายถึง ขั้นตอนซึ่งประกอบด้วยความพยายามที่จะค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างดีที่สุด

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543, หน้า 31) กล่าวว่า การบริหารมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการหรือชุดของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน
2. เป็นการมีส่วนร่วมและใช้ความสนใจในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร
3. เป็นสิ่งที่สามารถบรรลุเป้าหมายโดยการทำงานร่วมกับคนจำนวนมากรวมทั้งทรัพยากรต่างๆในองค์กร

เสนาะ ดิเยาว์ (2543, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารที่ต้องการให้ความตระหนักถึงความสำคัญของประสิทธิผล และประสิทธิภาพขององค์กร โดยที่คำนึงถึงปริมาณและคุณภาพที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนและนักศึกษา รวมถึงคุณภาพด้านการบริการที่จะส่งเสริมให้เกิดความสมบูรณ์ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของหน่วยงาน

จันทรานี สวงวนนาม (2545, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารสามารถใช้คำ 2 คำ แทนกันได้ ได้แก่คำว่า “การบริหาร” (Administration) และ “การจัดการ” (Management) แต่ให้ความหมายที่แท้จริง คำว่า “การบริหาร” (Administration) จะเน้นในเรื่องการ

จัดการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมักจะใช้การบริหารงานที่เกี่ยวกับภาครัฐคำว่า “การจัดการ” (Management) มักจะใช้กับงานที่เกี่ยวกับธุรกิจ

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง แนวทางของการทำงาน บางสิ่งบางอย่างที่มีความยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น และเป็นไปอย่างมีระบบขั้นตอน

ถวิน เกื้อกูลวงศ์ (2547, หน้า 16-17) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การแก้ปัญหาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ลักษณะของการแก้ปัญหาอาจดำเนินไปในรูปแบบของการตัดสินใจ หรือ การปฏิบัติงานก็ได้ทั้งสองประการและการบริหารจะมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง
2. การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม
3. การบริหารเป็นการตัดสินใจสั่งการ
4. การบริหารเป็นการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

นพพงษ์ บุญจิตราคูล (2549, หน้า 39) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการ ที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

Sergiovani (1987, pp. 5) ได้ให้ความหมายการบริหารว่า การบริหารงาน คือ การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ เป็นกลไกในการปฏิบัติงาน

Taylor (1989, pp 25 อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน, 2548, หน้า 43) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง งานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบครอบ ทั้งนี้เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอนาคตที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

Koontz (1991, p. 32 อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน, 2548, หน้า 44) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหมด ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ เป็นอุปกรณ์การจัดการนั้น

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การกระทำต่างๆของบุคคลหลายคนหรือหลายกลุ่ม เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์ โดยมีบุคคลเหล่านั้นมาร่วมกันทำงานอย่างมีความสัมพันธ์กันทางสังคมต่อกันด้วย โดยเน้นในเรื่องการจัดการกับนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของเป็นกลไกในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่หน่วยงานกำหนดไว้

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีผู้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือการดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณธรรมตามที่คาดหวังโดยอาศัยหลักวิชาการศึกษา อาศัยการทำงานที่เป็นระบบ อาศัยความตระหนักว่าต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ

ไพฑูลย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2549, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมพร้อมที่จะสนองการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม

ในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 28 – 121) ดังนี้

2.2.1 การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดกิจกรรม ในสถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหารงานวิชาการ” ไว้หลายแนวคิดดังต่อไปนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 ก, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของ การบริหารงานวิชาการหมายถึง การพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

วนิจ เกตุขำ (2546, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547, หน้า 24) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ กระบวนการดังกล่าวนี้ได้แก่ การวางแผน การจัดระบบ โครงสร้างและการกำหนดบทบาทหน้าที่ การจัดดำเนินงานทางวิชาการ การผลิตสื่อ และอุปกรณ์

ทางการศึกษา การวัดผลและประเมิน การจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางการ
การจัดแหล่งเรียนรู้หรือสารสนเทศ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆเป็นการนิเทศภายใน
เพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ

สรุปได้ว่าการบริหาร งานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรม การดำเนินงาน
การจัดการเรียนการสอนทางวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา
ให้ผู้เรียนมีประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งการอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆเป็นการนิเทศภายใน
เพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ

ขอบข่ายและภารกิจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 28-121) ในการบริหาร
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและ
จัดการศึกษาดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการบริหารวิชาการ

1.1 เพื่อให้โรงเรียนบริหารงานด้านวิชาการ ได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและ
สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น

1.2 เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและ
มีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนา
ตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

1.3 เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัย
เกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิผล

1.4 เพื่อให้โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

2. หลักการและแนวคิดการบริหารงานวิชาการ

2.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบ
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการชุมชน
และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

2.2 มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียน
มีความสำคัญที่สุด

2.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร
กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้

2.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

3. ขอบข่ายและภารกิจงาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ

3.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

3.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

3.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

3.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3.8 การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้

3.9 การนิเทศการศึกษา

3.10 การแนะแนว

3.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษา

3.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ

องค์กรอื่น

3.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่แก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร

หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

3.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

3.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4. บทบาทและหน้าที่การดำเนินงานของสถานศึกษา

4.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ

หลักสูตรท้องถิ่น

4.1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จัดทำไว้

4.1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่

สถานศึกษาหรือกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาให้ความสำคัญ

4.1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมจัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมิณผลและปรับปรุง

4.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

4.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

4.2.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ โดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแลนิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมิณผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

4.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4.3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา

4.3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆเพื่อคุณภาพ

4.3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

4.3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆให้เอื้อต่อการเรียนรู้

4.3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียน

พิการค้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

4.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

4.4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

4.4.1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนเพื่อให้เป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่าง
มีความสุข

4.4.1.3 จัดให้มีวิชาต่างๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับ
กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษา
ที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการและการศึกษาทางเลือก

4.4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา
ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและโลก

4.4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอน
และอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา

4.4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตร
สถานศึกษา

4.4.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และ
รายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

4.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4.5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและ
ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.5.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และ
การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติ
ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4.5.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่าง
ได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้
ในทุกวิชา

4.5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม
สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถ

ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการใช้สื่อ การเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

4.5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดาและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

4.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

4.6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

4.6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

4.6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

4.6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

4.6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4.6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการเทียบโอน

4.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

4.7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางกาใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

4.7.2 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

4.7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4.7.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

4.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

4.8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

4.8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุด เคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑน์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือธรรมะ เป็นต้น

4.8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่าย ห้องสมุดประชาชนห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑน์ วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

4.8.4 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4.9 การนิเทศการศึกษา

4.9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจกระบวนการนิเทศ ภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงาน ของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิด ความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

4.9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง เป็นระบบและกระบวนการ

4.9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.10 การแนะแนว

4.10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ สำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- 4.10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือ
ของนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน
- 4.10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน
- 4.10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและ
การแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถ บูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยง
สู่การดำรงชีวิตประจำวัน
- 4.10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพเหมาะสม
ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และอนุกรรมการแนะแนว
- 4.10.6 ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4.10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง
และชุมชน
- 4.10.8 ประสานงานด้านการแนะแนว ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ
และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว
- 4.10.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 4.11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้อง
กับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ
ความต้องการของชุมชน
- 4.11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อ
ต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่
ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็วปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- 4.11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผน
ยุทธศาสตร์)
- 4.11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินการ โครงการ/
กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนา
คุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA
- 4.11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจัง
ต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

4.11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

4.11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสนับสนุนรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

4.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

4.12.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น

4.12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน

4.12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ

4.12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

4.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น

4.13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

4.13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของชุมชนและ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

4.13.3 ให้บริหารด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่นๆ

4.13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

4.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4.14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมจัดการศึกษา

4.14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

4.14.4 สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

4.14.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

4.14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

4.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

4.15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

4.15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

4.15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง

4.15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

4.15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

4.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

4.16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

4.16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

4.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

4.17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4.17.3 พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4.17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

4.17.5 นิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปได้ว่าขอบข่ายงานและภาระกิจการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เริ่มจากการวางแผน การพัฒนา การนิเทศ การแนะแนว การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ

2.2.2 การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมซึ่งต้องมีการนำงบประมาณมาใช้ในการจัดสรรในโครงการต่างๆ ในสถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหารงานงบประมาณ” ไว้หลายแนวคิด ดังต่อไปนี้

ณรงค์ สัจพันโรจน์ (2543, หน้า 2) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การวางแผนที่แสดงออกในรูปของตัวเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งอันแน่นอน เกี่ยวกับ โครงการการดำเนินงานของรัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 19) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึงแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้การดำเนินการต่างๆ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลการดำเนินงานได้อีกด้วย

ไพรัช ตระการศิริพันธ์ (2544, หน้า 4) ให้ความหมายว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง เครื่องมืออย่างหนึ่งของรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เป็นเอกสารแสดงถึงความต้องการของ รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลซึ่งแสดงออกมาในลักษณะแผนทางการเงินและ โครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณหนึ่งๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 39) ได้ให้ความหมายว่าเป็นงานที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้น เพื่อการบริการหน่วยงานต่างๆของโรงเรียนให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายหรือตามที่ต้องการ งานบริหารงบประมาณในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนส่วนที่ประสานงานหรือสนับสนุนให้โรงเรียน สามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดด้วยความราบรื่น

วัลลภ บุญกิตติเจริญ (2547, หน้า 26) ให้ความหมายว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการบริหารกิจกรรมโครงการและค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการ สนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผน

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึงการจัดทำงบประมาณ การดำเนินงานด้าน แผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีการจัดสรรงบประมาณ การบริหาร การใช้จ่ายงบประมาณและ การควบคุมงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดด้วยความราบรื่น

ขอบข่ายและภารกิจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 28-121) ในการบริหาร สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและ จัดการสถานศึกษาดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัว
โปร่งใส ตรวจสอบได้

1.2 เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ

1.3 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

2. หลักการและแนวคิด

2.1 ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้านเพื่อรองรับการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

2.2.1 การวางแผนงบประมาณ

2.2.2 การคำนวณต้นทุนผลผลิต

2.2.3 การจัดระบบการจัดหาพัสดุ

2.2.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ

2.2.5 การรายงานทางการเงินและควบคุมงบประมาณ

2.2.6 การบริหารสินทรัพย์

2.2.7 การตรวจสอบภายใน

2.3 ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นลักษณะของวงเงินรวมแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาซึ่งอยู่ในระยะของการพัฒนา

2.4 มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

3. ขอบข่ายและภารกิจงาน

3.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

3.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับสรร

3.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

3.5 การขยายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

- 3.6 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 3.7 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 3.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 3.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 3.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 3.11 การวางแผนพัสดุ
- 3.12 การกำหนดแบบรูปราชการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 3.14 การจัดหาพัสดุ
- 3.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 3.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 3.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 3.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 3.19 การนำเงินส่งคลัง
- 3.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 3.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 3.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
4. บทบาทและหน้าที่การดำเนินงานของสถานศึกษา
 - 4.1 จัดทำแผนงบประมาณและคำขอตังงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.1.1 จัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของสถานศึกษา ได้แก่ แผนชั้นเรียน ข้อมูลครู นักเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 4.1.2 จัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) และแผนงบประมาณ
 - 4.1.3 เสนอแผนงบประมาณขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นคำขอตังงบประมาณต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 4.1.4 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตังงบประมาณจะต้องดำเนินการร่วมกันกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

4.2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายงบประมาณภายใต้
ความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.2 ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับสรร

ผู้อำนวยการสถานศึกษาอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณตามงาน/โครงการ
ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายเงินภายใต้ความร่วมมือของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา

4.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

ตรวจสอบรายละเอียดรายการงบประมาณที่จำเป็นต้องขอโอน และเปลี่ยนแปลง
เสนอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วเสนอขอโอนหรือเปลี่ยนแปลง
รายการงบประมาณต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

4.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

รายงานผลการดำเนินงาน ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีไปยังสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา

4.6 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

4.6.1 จัดให้มีการตรวจสอบและติดตามให้กลุ่ม ฝ่ายงาน ในสถานศึกษา
รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและ
ผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแบบที่สำนักงบประมาณกำหนด แล้วจัดส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาทุกไตรมาส ภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

4.6.2 จัดทำรายงานประจำปีที่แสดงถึง ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทุกสิ้น
ปีงบประมาณ แล้วจัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากำหนด

4.7 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากการใช้งบ

4.7.1 ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

4.7.2 วางแผนประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินการของ
สถานศึกษา

4.7.3 วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในสถานศึกษา

4.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

4.8.1 วางแผน วรรรงค์ ส่งเสริมการระดมทุนการศึกษาและทุนเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา

4.8.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และระบบการรับจ่ายทุนการศึกษาและเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คุ้มค่าและมีความโปร่งใส

4.8.3 สรุป รายงาน เผยแพร่ และเชิดชูเกียรติผู้สนับสนุนทุนการศึกษาและทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยความชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

4.9.1 สสำรวจความต้องการของนักเรียนและคัดเลือกผู้เสนอผู้ยืมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

4.9.2 ประสานการกู้ยืมเพื่อการศึกษา กับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

4.9.3 สร้างความตระหนักแก่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

4.9.4 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน

4.10 การบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา

4.10.1 จัดทำรายการทรัพยากรเพื่อสารสนเทศ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทั้งที่เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันในการจัดการศึกษา

4.10.2 วางระบบหรือกำหนดแนวปฏิบัติการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับบุคคลหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.10.3 กระตุ้นให้บุคคลในสถานศึกษาร่วมใช้ทรัพยากรภายในและภายนอก รวมทั้งการใช้ทรัพยากรภายในเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้และส่งเสริมการศึกษาในชุมชน

4.10.4 ประสานความร่วมมือกับผู้รับผิดชอบแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้าง ทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการศึกษา

4.10.5 ดำเนินการเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงาน

สรุปได้ว่าชอบจ่ายงานและภาระกิจการบริหารงานงบประมาณ หมายถึงการจัดทำแผนงบประมาณการใช้จ่ายเงิน การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามรายงานการใช้

งบประมาณการระดมทุนและทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุดในการบริหารจัดการพัฒนาสถานศึกษา

2.2.3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการจัดสรรบุคลากร ทำหน้าที่ต่างๆในการปฏิบัติงานตามความสามารถและตามศักยภาพที่แต่ละคนมี ซึ่งจะทำให้การทำงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหารงานบุคคล” ไว้หลายแนวคิดดังต่อไปนี้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานวางแผนด้านอัตรากำลัง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การปฐมนิเทศ การพัฒนาและการศึกษาอบรม ด้านวินัย การให้พ้นจากงานของบุคลากรในสถานศึกษา

สมาน รังสีโยกฤษฎ์ (2550, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับตัวบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานนับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงานการบรรจุและแต่งตั้ง การพัฒนาบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปจนถึงการพิจารณาบุคคลให้พ้นจากงาน

อุทัย หิรัญโต (2550, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึงการบริหารในด้านที่เกี่ยวกับตัวคนผู้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะเลือกสรรผู้มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานให้มีจำนวนเพียงพอ เพื่อให้การใช้กำลังคนให้เกิดประโยชน์เต็มที่เพื่อรักษากำลังแรงงาน บำรุงส่งเสริมสมรรถภาพกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เขาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พนัส หันนาคินทร์ (2551, หน้า 76) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การทำงานของโรงเรียนสำเร็จลุล่วงไปได้ดีเพียงไร ความจำเป็นเบื้องต้นในการบริหารบุคลากร คือ การสรรหาคนที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน เมื่อได้คนมาแล้วก็จำเป็นจะต้องหาทางให้เขาอยู่กับเราด้วยความเต็มใจ และมีความหวังในงานที่เขากระทำ เขาก็จะทำงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ด้วยความริเริ่มที่จะให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึงกระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพิจารณาบุคคลเพื่อการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การปฐมนิเทศ การพัฒนาและการศึกษาอบรม ด้านวินัย การให้พ้นจากงานของบุคลากรในสถานศึกษาการ รวมแม้กระทั่งการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้ผู้ที่พ้นจากการทำงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

ขอบข่ายและภารกิจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 51) ได้ให้ความหมายว่ากระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพิจารณาบุคคลเพื่อสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง มีการดำเนินการในการจัดทำประวัติ การพัฒนา และการบำรุงรักษาบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมทั้งการให้ผู้ที่พ้นจากการทำงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 28-121) ในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคล

1.1 เพื่อให้ดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้องรวดเร็วเป็นไปตามหลัก
 ธรรมภิบาล

1.2 เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติ
 ภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

1.3 เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ
 โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

1.4 เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ
 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา
 คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. หลักการและแนวคิด

2.1 ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารงานบุคคล
 ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและ
 สถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 ยึดหลักธรรมภิบาล

3. ขอบข่ายและภารกิจการทำงาน

3.1 วางแผนอัตรากำลัง

3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทาง

การศึกษา

- 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน
- 3.6 การลาทุกประเภท
- 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8 การดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การรายงานการดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

- 3.19 การเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

- 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. บทบาทและหน้าที่การดำเนินงานของสถานศึกษา

4.1 การวางแผนอัตรากำลัง

- 4.1.1 รวบรวมและรายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- 4.1.1.1 จำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขา

- 4.1.1.2 จำนวนลูกจ้างประจำในสถานศึกษา

- 4.1.1.3 จำนวนลูกจ้างชั่วคราว

- 4.1.1.4 จำนวนพนักงานราชการ

- 4.1.2 วิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลัง

- 4.1.3 จัดทำแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา

4.1.4 เสนอแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.2.1 รวบรวมและรายงานเสนอข้อมูลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับจำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขา

4.2.2 เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามสาขา ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

4.3.1 เสนอความต้องการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยผ่านความเห็นของกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา

4.3.2 ดำเนินการสรรหาและจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งอัตราจ้างประจำหรืออัตราจ้างชั่วคราวและพนักงานราชการตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยผ่านความเห็นชอบของกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.3.3 แจ้งภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร แจ้งภาระงานให้แก่อัตราจ้างประจำหรืออัตราจ้างชั่วคราวและพนักงานราชการ

4.3.4 ดำเนินการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการสำหรับบุคลากรทางการศึกษา หรือความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสำหรับผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.3.5 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นระยะ ทุกสามเดือนตามแบบประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด และในการประเมินแต่ละครั้งให้ประธานกรรมการแจ้งผลการประเมินให้ครูผู้ช่วยและผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ทราบ และในส่วนของพนักงานราชการต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง

4.3.6 รายงานผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม แล้วแต่กรณีต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.3.7 ดำเนินการแต่งตั้ง หรือสั่งให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนดหรือเมื่อได้รับอนุมัติจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

4.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอเปลี่ยนแปลงตำแหน่งกรณีสมัครใจ กรณีเพื่อประโยชน์ของทางราชการและกรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.4.1 การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

4.4.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.4.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

4.4.2.2 รวบรวมรายชื่อและข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายและให้ความเห็นเสนอไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะขอย้ายไปปฏิบัติงาน

4.4.2.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์ขอย้ายมาปฏิบัติงานในสถานศึกษา

4.4.2.4 สั่งย้ายและสั่งบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วแต่กรณีตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

4.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

4.5.1 ประกาศเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาทราบโดยทั่วไป

4.5.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนระดับสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดในฐานะผู้บังคับบัญชา

4.5.3 รวบรวมข้อมูลพร้อมความเห็นของผู้มีอำนาจในการประเมินและให้ความเห็นในการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอคณะกรรมการตามข้อ 4.5.2 พิจารณา

4.5.4 แจ้งคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือน

4.5.5 สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้ง

4.6 การลาทุกประเภท

4.6.1 อนุญาตหรือขออนุญาตตามนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการตามที่กฎหมายกำหนด

4.6.2 เสนอเรื่องการอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนด หรือเพื่อทราบแล้วแต่กรณี

4.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

4.7.1 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.7.2 ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ 4.7.1

4.7.3 นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา

4.7.4 รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานในส่วนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้องขอได้รับทราบ

4.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

4.8.1 กรณีมีมูลความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงในฐานะผู้บังคับบัญชา

4.8.2 พิจารณาโทษทางวินัย หากปรากฏผลการสอบสวนว่าผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด

4.8.3 รายงานผลการพิจารณาลงโทษทางวินัยไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ก.ค.ศ. พิจารณาตามลำดับแล้วแต่กรณีภายในระยะเวลาที่กำหนด

4.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

เมื่อมีการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และมีเหตุสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้ดำเนินการภายในขอบเขตอำนาจที่กฎหมายกำหนดในกรณีตำแหน่งครูผู้ช่วยและตำแหน่งครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ

4.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

เสนอรายงานการดำเนินการลงโทษทางวินัย และการลงโทษที่ได้ดำเนินการ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

รับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษา แล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดเพื่อพิจารณาในกรณีที่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องอุทธรณ์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

4.12 การออกจากราชการ

4.12.1 อนุญาตการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด หรือรับเรื่องการลาออกจากราชการของข้าราชการ

4.12.2 สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหรือเสนอให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วแต่ กรณี

4.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

4.13.1 จัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้าง

4.13.2 ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษียณอายุราชการของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสถานศึกษา

4.13.3 รับเรื่องการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด แล้วเสนอให้ผู้มีอำนาจตาม กฎหมายพิจารณา

4.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์

4.14.1 ดำเนินการในการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสังกัด

4.14.2 จัดทำทะเบียนผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

4.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.15.1 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.15.2 ประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นการชี้แจงความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.15.3 รวบรวมแบบเสนอขอรับการประเมินและรายงานผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานหน้าที่ของผู้เสนอขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการ

4.16 การส่งเสริมและยกย่องการเชิดชูเกียรติ

4.16.1 ส่งเสริมการพัฒนาคณะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพทางการศึกษา

4.16.2 สร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้มีผลงานดีเด่นและมีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดหรือกรณีอื่นตามความเหมาะสม

4.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

4.17.1 ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.17.2 ควบคุม ดูแล และส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.18.1 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา

4.18.2 เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ได้บังคับบัญชามีวินัยในตัวเอง

4.18.3 ป้องกันไม่ให้ผู้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

4.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ดำเนินการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการขอต่อใบอนุญาต
ใบประกอบวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอไปยัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการต่อไป

4.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.20.1 วิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา

4.20.2 จัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ
สถานศึกษา

4.20.3 ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแผนที่
กำหนด

4.20.4 สร้างและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ
การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษาในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายงานและภาระกิจการบริหารงานบุคคล หมายถึงการวางแผน
อัตรากำลัง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การย้ายการลา การประเมินผล ทะเบียนประวัติ เพื่อให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในองค์กร ในการปฏิบัติงาน
เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2.4 การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการทำงานที่ต้องประสานงานกับทุกภาคส่วน
ทำหน้าที่ต่างๆในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้การทำงานในสถานศึกษาให้มีความ
คล่องตัวยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ของคำว่า
“การบริหารงานทั่วไป” ไว้หลายแนวคิดดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ค, หน้า 64) ได้ให้ความหมายว่า งานที่เกี่ยวข้องกับการจัด
ระเบียบบริหารองค์กร การให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่
กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ
ในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
ของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วม
ของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 63) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานทั่วไปจะต้องให้
ความสำคัญกับการจัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูลสำหรับดำเนินการ และรวมถึงการประกัน

คุณภาพภายใน ต้องมีประสิทธิภาพ มีระบบข้อมูลที่ทันสมัย มีความคล่องตัว ใช้บุคลากรน้อย ให้บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One-stop service)

บุญเกิด ชาดัน (2551, หน้า 15) ให้ความหมายว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบองค์กร ให้บริการเพื่อบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

Candoli, I. C. (1992, หน้า 7) ให้ความหมายว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมหรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับทั้งให้บริการด้านต่างๆแก่ระบบสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้การศึกษารูปแบบ ทุกฝ่ายงานในการบริหารสถานศึกษาเน้นการพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูลสำหรับดำเนินการ และรวมถึงการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายและภารกิจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 121) ในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการบริหารงานทั่วไป

(1) เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(2) เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

2. หลักการและแนวคิด

2.1 ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2.2 มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามหลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกาตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2.3 มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมสามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.4 การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนอำนวยความสะดวกต่างๆในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและการให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

3. ขอบข่ายและภารกิจงาน

3.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

3.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

3.3 การวางแผนการบริหารการศึกษา

3.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

3.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

3.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

3.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.8 การดำเนินงานธุรการ

3.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

3.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

3.11 การรับนักเรียน

3.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ขุด รวมหรือเลิกสถานศึกษา

- 3.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
- 3.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 3.15 การทัศนศึกษา
- 3.16 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 3.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 3.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 3.19 งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 3.20 การรายงานผลปฏิบัติงาน
- 3.21 การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน
- 3.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
- 4. บทบาทและหน้าที่การดำเนินงานของสถานศึกษา
 - 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.1.1 จัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา
 - 4.1.2 จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่นเขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง
 - 4.1.3 นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริหารและการประชาสัมพันธ์
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.2.1 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของสถานศึกษา
 - 4.2.2 เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ
 - 4.2.3 กำหนดแผนโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา
 - 4.2.4 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - 4.3 การวางแผนการบริหารการศึกษา

4.3.1 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของขอบเขตพื้นที่การศึกษาและสนองความต้องการของชุมชนและสังคม โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

4.3.2 เสนอแผนพัฒนาการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

4.3.3 การดำเนินการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.4.1 ศึกษา วิเคราะห์วิจัยการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และตามความต้องการของสถานศึกษา

4.4.2 แจกผลการศึกษาวิจัยของสถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

4.4.3 เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยของสถานศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษา

และสาธารณชนทราบ

4.5 การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร

4.5.1 ศึกษาวิเคราะห์จัดทำแผนกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการพัฒนาสถานศึกษา

4.5.2 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการ

4.5.3 จัดระบบการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

4.5.4 ประเมินผลงานและรายงาน

4.5.5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงานสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.6.1 กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานแต่ละด้านของสถานศึกษา

4.6.2 เผยแพร่มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้รับผิดชอบและ

ผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.6.3 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ

สถานศึกษา

4.6.4 ปรับปรุงและพัฒนาทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและระบบการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- 4.7.1 วางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
- 4.7.2 ระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในด้านต่างๆของสถานศึกษา
- 4.7.3 สนับสนุนและพัฒนาให้บุคลากรสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา
- 4.7.4 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา
- 4.7.5 ติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 4.8.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพระบบงานธุรการและระเบียบ กฎหมายที่
เกี่ยวข้อง
- 4.8.2 วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ โดยนำเทคโนโลยี
- 4.8.3 จัดบุคคลกรรับผิดชอบและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการ
ปฏิบัติงานธุรการ
- 4.8.4 จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถรองรับการปฏิบัติงานด้านธุรการ
ได้ตามระบบงานที่กำหนดไว้
- 4.8.5 ดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง
ประหยัดและคุ้มค่า
- 4.8.6 ติดตามประเมินผลและปรับปรุงงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ
- 4.9 การดูแลสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 4.9.1 กำหนดแนวทางวางแผนบริหารจัดการอาคารสถานที่และ
สภาพแวดล้อม
- 4.9.2 บำรุงดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาให้อยู่พร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม
- 4.9.3 ติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษา
- 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.10.1 ประสานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจและจัดทำสำมะโน
ผู้เรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา
- 4.10.2 เสนอสำมะโนผู้เรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

4.10.3 จัดระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศจากการสำมะโนผู้เรียน

4.10.4 เสนอข้อมูลสารสนเทศการสำมะโนผู้เรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

4.11 การรับนักเรียน

4.11.1 ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดเขตพื้นที่บริการการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาโดยประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา

4.11.2 กำหนดแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษาโดยประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา

4.11.3 ดำเนินการรับนักเรียนตามแผนที่กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา เสนอข้อมูลและความต้องการในการยุบ รวม เลิกหรือเปลี่ยนสภาพสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

4.13.1 สำรวจความต้องการในการเข้ารับบริการสถานศึกษาทุกรูปแบบทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

4.13.2 กำหนดแนวทางและความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางของเขตพื้นที่การศึกษา

4.13.3 ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบ ตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงประสานความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันต่างๆที่จัดการศึกษา

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.14.1 กำหนดแนวทางการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

4.14.2 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในทุกด้าน ซึ่งครอบคลุมถึงการประสานความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานสถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและสถานศึกษาในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาาร่วมกัน

4.14.3 ดำเนินการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.15 การทัศนศึกษา

4.15.1 วางแผนการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษา

4.15.2 ดำเนินการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์

และวิธีการที่กำหนด

4.16 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน สรุปและประเมินเพื่อปรับปรุง

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.17.1 วางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา

4.17.2 ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาตามแนวทางที่กำหนด

4.17.3 ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาการประชาสัมพันธ์การศึกษา

ของสถานศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.19.1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคในการจัดการ

และพัฒนาการศึกษา

4.19.2 ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ

สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและพัฒนาการศึกษาร่วมกัน

4.20 การรายงานผลปฏิบัติงาน

4.20.1 จัดระบบการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและการรายงานผลการ

พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

4.20.2 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบและ

ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

4.20.3 ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการศึกษา

ของสถานศึกษาตามระบบที่กำหนดไว้

4.20.4 รายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

4.20.5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ การรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21.1 วิเคราะห์กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงาน ของสถานศึกษา

4.21.2 วางแผนการจัดระบบการควบคุมภายในสถานศึกษา

4.21.3 ดำเนินการควบคุมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานการตรวจ เงินแผ่นดินกำหนด

4.21.4 ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานให้เขตพื้นที่ การศึกษาทราบ

4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

4.22.1 ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

4.22.2 การวางแผนปกครองนักเรียน

4.22.3 การบริหารงานปกครองนักเรียน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การประสานงานปกครอง

4.22.4 การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี

4.22.5 การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ในโรงเรียน

4.22.6 การประเมินผลงานปกครองนักเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายงานและภาระกิจการบริหารงานบุคคล หมายถึง การวางแผนและ พัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวิจัย การพัฒนานโยบาย การพัฒนาองค์กรงานเทคโนโลยี การดูแล สถานี่ที่อำนวยความสะดวกต่างๆในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ ทุกฝ่ายงานในการบริหาร สถานศึกษาเน้นการพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นสาระสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนา ประชาชนควรจะมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาทางออกด้วยตัวเอง รวมทั้งการตัดสินใจและประเมินผลด้วยตนเองว่าได้บรรลุเป้าหมายเพียงใด มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

ดวงแก้ว กอแก้ว (2543, หน้า 17) ยังได้เสนอแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าควรประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาได้ขอความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงาน
2. การกระจายอำนาจทางการบริหาร ได้แก่ การใช้คณะกรรมการและกลุ่มงานเฉพาะกิจในการปฏิบัติงาน การให้อิสระกับพนักงานในการดำเนินงานที่รับผิดชอบ
3. การให้อำนาจการตัดสินใจ ได้แก่ การให้พนักงานมีสิทธิในการตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบ โดยไม่ต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนผู้บริหารทุกคนในการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร ได้แก่ การมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถและมีการมอบหมายให้พนักงานได้ปฏิบัติงานใหม่ๆ

อุทัย บุญประเสริฐ (2545 ก, หน้า 26-31) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องธรรมชาติมนุษย์ (Assumption about Human Nature) ตามแนวคิดของแมค เกรเกอร์ (Mc Gregor) มี 2 แนวทาง คือ ทฤษฎี x และทฤษฎี y ตามแนวคิดของทฤษฎี x เชื่อว่ามนุษย์ขี้เกียจและขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นต้องใช้วิธีการบังคับหรือควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนทฤษฎี y เชื่อว่ามนุษย์มีความขยัน ชอบทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสภาพการทำงานที่มีความเหมาะสม และคนมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยไม่ถูกบังคับก็จะมีควมรับผิดชอบมากขึ้น
2. ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์กรของโรงเรียน (Concept of School Organization) แนวความคิดของการบริหารปัจจุบันเชื่อว่า องค์กรมิใช่เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการบรรลุเป้าหมายหรือผลผลิตเชิงปริมาณเท่านั้น แต่องค์กรเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาด้วย

3. ในด้านรูปแบบการตัดสินใจ การตัดสินใจสั่งการในระดับสถานศึกษาควรมีลักษณะร่วมมือกันใช้อำนาจระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนศิษย์เก่าเพื่อสะท้อนสถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการในอนาคต ซึ่งจะต้องระดมสติปัญญาและแนวคิดให้สมาชิกได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาให้บริหาร โรงเรียนได้สำเร็จ อีกทั้งยังสร้างความรู้สึกผูกพันกับโรงเรียนด้วย

4. แบบภาวะผู้นำ (Leadership Style) ตามทฤษฎีของ Serrgiovanni ได้จัดระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ระดับ คือ ภาวะผู้นำด้านเทคนิค ภาวะผู้นำด้านมนุษย ภาวะผู้นำทางการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์ และภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม

5. กลยุทธ์การใช้อำนาจ (Use of Power) ในการบริหาร โดยทั่วไปมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ แต่ตามทฤษฎีที่ว่าด้วยที่มาของอำนาจ French ของ Raven และได้แบ่งที่มาของอำนาจพื้นฐานเป็น 5 แบบ ได้แก่ อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจจากการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง และอำนาจจากความรู้ความเชี่ยวชาญ

6. ทักษะเฉพาะในการบริหาร (Management Skills) ทักษะในการบริหารแบบใหม่ๆ ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในองค์กร เช่น การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจใช้ทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง ใช้กลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กร เป็นต้น

7. การใช้ทรัพยากร (Use of Resources) สถานับการศึกษาที่มีอำนาจในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาได้บริหารงานตามสถานการณ์ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องสิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณ เวลาในการควบคุมและตรวจสอบ

ธงชัย สันติวงษ์ (2546, หน้า 138) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง วิธีที่ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและมีอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายที่มอบหมายไว้อย่างกว้างๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาได้ขอความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงาน

2.3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือผู้เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วมได้มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2544, หน้า 59) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความเกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การมีพันธะผูกพัน ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุ โดยผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น อาจประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 69) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล

รัชนิวรรณ เต็งตระกูล (2545, หน้า 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมตามบทบาทและหน้าที่ของกรรมการ และประธานอันได้แก่ การเป็นผู้สนับสนุนเงิน – วัสดุอุปกรณ์เป็นผู้ใช้แรงงานหรือทำกิจกรรม การเข้าร่วมในการชักชวน การประชุมแสดงความคิดเห็นการดำเนินการ การติดตาม และการประเมินผล

สิทธิรัฐ ประพุทธนิตสาร (2545, หน้า 12) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การพัฒนาตามความต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุจุดมุ่งหมายสำคัญของกระบวนการ คือ ชีดความสามารถของตนในการแก้ปัญหาและทำให้บุคคลรู้จักคิด ทำให้เป็นระบบมากขึ้น

กวิน เสือสกุล (2546, หน้า 20) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้ปกครองเอาใจใส่เลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เรียน การเรียนการสอนให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมตัดสินใจ วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ตัดสินใจบริหารและสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและ โรงเรียน พร้อมเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน

ธงชัย สันติวงษ์ (2546, หน้า 138) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึงวิธีบริหารที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานในการบริหารด้านต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักบริหารตลอดจนการให้โอกาสและมีอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมายไว้อย่างกว้างๆ

พิลึก ถานุสตรี (2546, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปดำเนินภารกิจร่วมกันจนเกิดความผูกพันต่อสมาชิกและองค์การ เพื่อเกิดผลต่อตนเองและองค์การ

สมเดช สีแสง (2547 ก, หน้า 229) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ ภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ถือว่าเป็นการบริหารที่ดีและเหมาะสมที่สุดกับคุณสมบัติของมนุษย์ในปัจจุบัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Control หรือ TQC)

ชุมพล ศรีชมพู (2549, หน้า 40 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2537, หน้า 182-183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือกันสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ อาจจะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายวิธีการของการรวมพลังความคิดสติปัญญา คือการให้มีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการตัดสินใจการแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดกิจกรรมนั้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมคือหลักร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมคือหลักร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบ

พัชรพร ทวยสงฆ์ (2552, หน้า 2-3) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุมการปฏิบัติการในองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จตามความเป้าหมายขององค์กร หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ กระบวนการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นผลสำเร็จด้วยการ ใช้บุคคล และทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุซึ่งเป้าหมายของความต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือกันในการพัฒนาปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 88 - 90) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมี 10 ประการ คือ
 - 2.1 สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน
 - 2.2 ฝึกให้เป็นคนใจกว้างมีจิตสาธารณะ
 - 2.3 ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่วางเฉยทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ
 - 2.4 ต้องหมั่นสร้างและปรุงแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อนร่วมงาน
 - 2.5 อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา
 - 2.6 หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม
 - 2.7 ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ
 - 2.8 พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้งเพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา
 - 2.9 หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์จากหน่วยงาน บริษัท ห้างร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ
 - 2.10 สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
3. บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้
 - 3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา
 - 3.2 การกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา
 - 3.3 การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา
 - 3.4 การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา
 - 3.5 การตรวจสอบการจัดการศึกษา
4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการดังนี้
 - 4.1 สำรวจความต้องการ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

- 4.2 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
- 4.3 การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ
- 4.4 กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติ
- 4.5 การประเมินผล คือการประเมินแนวทางปฏิบัติ
- 4.6 การสรุปผลการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

อจธรา อัสวฤทธิกุลชัย และคณะ (2554, หน้า 19) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนว่าประชาชนในแต่ละชุมชน (องค์กร) ร่วมกันในทุกขั้นตอนหรือในบางขั้นตอน ตั้งแต่การรับรู้ (Perception) การแสดงความคิดเห็น (Brainstorming) การคิดร่วมกัน (Thinking) การร่วมกันตัดสินใจ (Decision Making) การร่วมกันดำเนินการ (Interaction) การติดตามและตรวจสอบ (Check) การร่วมกันรับผิดชอบ (Responsibility) การยอมรับผลได้และผลเสีย (Stakeholder) และการแก้ไขปัญหาาร่วมกันเพื่อพัฒนาชุมชน (องค์กร) ของตนเองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมความในมาตรา 66 กล่าวว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติ และต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อม ที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของคน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่าความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือกันสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ อาจจะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารประสิทธิภาพขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดกิจกรรมนั้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมคือหลักร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เป็นกระบวนการที่สนับสนุนส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการศึกษา ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้จำนวนมาก และให้ความหมาย ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2544, หน้า 59) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึงการมีส่วนร่วมทำให้เกิดความเกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การมีพันธะผูกพันที่จะนำไปสู่การ

ปฏิบัติให้บรรลุผล โดยผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น อาจประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

จันทรานี สวงวนนาม (2545, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านกรแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล

Chris Argyris (1946, unpagged) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึง แรงจูงใจให้ ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานในองค์การ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการ พัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานองค์การมีสาระสำคัญ อย่างน้อย 3 ประการคือ(Argyris, 1964 อ้างถึงใน จันทรานี สวงวนนาม, 2545, หน้า 69)

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกองค์การย่อมมีความผูกพัน กับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การนั้น แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การนั้นแล้ว
2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากนั้นจะช่วย กระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้วยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างกลุ่ม สมาชิก และความร่วมนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกองค์การมีเป้าหมาย
3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลแสดง ความเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การ

สมเดช สีแสง (2547 ข, หน้า 229) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ ภายในขอบเขต หน้าที่ของตนถือว่าการบริหารที่ดี และเหมาะสมที่สุดกับสมบัติของมนุษย์ในปัจจุบัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นหลักที่สำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพ ทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Control หรือ TQC)

สรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิด โอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปเกี่ยวข้อง การช่วยเหลือและการทำประ โยชน์ การรับผิดชอบ ได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็นให้ข้อมูลร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการกับผู้บริหารเพื่อให้กิจกรรมนั้นสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ให้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3.3 ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การศึกษาลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในบริบทกิจกรรมของบุคคล โดยใช้หลักเกณฑ์การจำแนกลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 72) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วมสมัยใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับบุคคล และระดับกลุ่ม

1. ระดับบุคคล (Individual) เป็นวิธีการพิจารณาปรับปรุงพื้นฐานให้ดีขึ้น 3 แบบ คือ

1.1 แบบที่ 1 การฝึกอบรมให้ความรู้สึกไว (Sensitivity Training) เพื่อ

วัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1.1.1 ให้เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของมนุษย์
- 1.1.2 ให้รู้จักยอมรับการพัฒนาตนเอง
- 1.1.3 ให้เข้าใจและยอมรับผู้อื่นให้มากขึ้น
- 1.1.4 ให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น
- 1.1.5 เพื่อให้มีความสุขและขวัญกำลังใจมากขึ้น
- 1.1.6 เพื่อให้การดำเนินงานที่ดีขึ้น

1.2 แบบที่ 2 ใช้กับการวิเคราะห์การติดต่อ (Transactional Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการการติดต่อที่แลกเปลี่ยนด้วยภาษาพูด และไม่ใช้ภาษาพูดระหว่างบุคคล ซึ่ง Eric Bern ชี้ให้เห็นว่า การติดต่อระหว่างบุคคลมี 3 แบบ คือ

- 1.2.1 แบบพ่อ แม่ ผู้ปกครอง (Parent)
- 1.2.2 แบบผู้ใหญ่ (Adult)
- 1.2.3 แบบเด็ก (Child)

1.3 แบบที่ 3 การนั่งสมาธิควบคุมจิต (Transcendental Meditation) คือการนั่งสมาธิเพื่อลดความเครียด และเพิ่มความสร้างสรรค์

2. ระดับกลุ่มบุคคล (Group) สามารถใช้กับวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ใช้กับการรวมกลุ่มแบบครอบครัว (Family Group)

2.2 การใช้การฝึกอบรมเพียงในนาม (Nominal Group) บุคคลถูกรวมเข้าเป็นกลุ่ม

แต่มิได้สื่อสารด้วยวาจาเป็นการประชุมพร้อมกันที่โต๊ะเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้วยการใช้คำตอบที่ลายลักษณ์อักษร โดยสมาชิกแต่ละคนจะใช้เวลาเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นโดยไม่พูดจากัน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2547, หน้า 6-8) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ร่วมคิดและสร้างรูปแบบการพัฒนาการเพื่อแก้ไขปัญหา

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน
4. ร่วมตัดสินใจ
5. ร่วมจัดการหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน
6. ร่วมลงทุนในกิจการตามโครงการ
7. ร่วมปฏิบัติงานตามนโยบายแผนงาน ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล

ชุมพล ศรีชมพู (2549, หน้า 45 อ้างถึงใน ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์, 2531, หน้า 19) ได้กล่าวถึงลักษณะของการบริการแบบมีส่วนร่วมจากน้อยไปมาก 7 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 ถูกบังคับให้ร่วม ประชาชนถูกบังคับให้เข้าร่วมโครงการเพราะถูกบังคับโดยไม่มีทางเลือกเลย

ระดับที่ 2 ถูกหลอกให้ร่วม ประชาชนจะถูกล่อใจด้วยผลประโยชน์ในรูปแบบของค่าจ้างเพื่อความสะดวกสบาย

ระดับที่ 3 ถูกชักชวนให้ร่วม ส่วนมากเป็นโครงการที่ทางราชการคิดขึ้นเองแต่พยายามให้ประชาชนร่วมมือ

ระดับที่ 4 สัมภาษณ์และวางแผนให้ กล่าวคือ ผู้วางโครงการการสำรวจปัญหาความต้องการด้วยการเรียกประชุมสัมภาษณ์ แล้วหาวิธีการแก้ไข

ระดับที่ 5 มีโอกาสแสดงความเห็น ประชาชนจะเริ่มเข้าไปมีส่วนในการเสนอความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการวาง โครงการและดำเนินการตามโครงการแต่การตัดสินใจยังเป็นของส่วนราชการ

ระดับที่ 6 มีโอกาสเสนอโครงการ ในระดับนี้ทางราชการกับประชาชนจะมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ประชาชนจะมีโครงการตัดสินใจว่าปัญหาของตนคืออะไร จะแก้ไขได้อย่างไร วิธีใดที่ดีที่สุดจนกระทั่งมีสิทธิเสนอโครงการแล้วเข้าร่วมปฏิบัติด้วย

ระดับที่ 7 มีโอกาสตัดสินใจ ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินใจในทุกเรื่องตั้งแต่วางแผนและการประเมินโครงการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า 113-114) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริการแบบมีส่วนร่วมในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งสรุปเป็น 10 รูปแบบคือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at Meeting)
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committees)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)

5. การมีส่วนร่วมการสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้ร่วมการ (Entrepreneurs)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน (Employers)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2547, หน้า 6) ได้เสนอลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4

รูปแบบ คือ

1. การปรึกษาหารือ (Conductive Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการ (Committee) เช่น คณะกรรมการโครงการ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการเฉพาะกิจ รูปแบบนี้เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานด้วยระบบการปรึกษาหารือนี้เหมาะสำหรับผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป โดยมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประธาน โครงการ ประธานคณะกรรมการหรือ กรรมการ เป็นต้น
2. กลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบของกลุ่มบุคคล 3-10 คนที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน รูปแบบคุณภาพนี้เหมาะสำหรับใช้ผู้ปฏิบัติงานระดับหัวหน้าเฉพาะเป็นการฝึกฝน และเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารกลุ่มสร้างคุณภาพใน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action)
3. ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ได้ผลมากทางการปฏิบัติ มีลักษณะเป็นกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้น กล่าวคือรูปแบบนี้จะมีข้อเสนอแนะให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกรอกแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร วิธีแก้ปัญหามีอะไรบ้าง ผลที่คาดว่าจะได้รับนั้นเป็นอย่างไร แบบฟอร์มที่กำหนดอาจแตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน แต่มีหลักปฏิบัติเดียวกัน คือ จะมีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะมีหน้าที่ในการประเมินข้อเสนอแนะนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาต่อไป
4. ระบบส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ (Employee Ownership Plan) รูปแบบที่พบมากในการบริหารจัดการบริษัท หน่วยงานเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ โดยการ

ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการด้วยการลงทุนซื้อหุ้นของบริษัททำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความรักความผูกพันในการปฏิบัติงานด้วยดี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจำแนกประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วมตามระดับความเข้มแข็ง วิธีการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมตามลำดับขั้นตอน รวมทั้งการช่วยสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม ระดับของผู้มีส่วนร่วม การตัดสินใจ การร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลไม่ว่าจะมีส่วนร่วมทั้งทางตรงหรือทางอ้อมล้วนแล้วแต่มีความสำคัญในการบริหารเพื่อให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

2.4 สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 9 อำเภอ อำเภอกระสัง อำเภอนางรอง อำเภอประโคนชัย อำเภอพุทไธสง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอละหานทราย อำเภอสตึก และอำเภอหนองกี่ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 36 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 25 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 28 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 10 แห่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 การบริหารราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์ การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
 5. ศึกษา วิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
 9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
 11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา
 12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายในในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย
- นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จากการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 51) การปฏิรูปการศึกษารอบสองมีเป้าหมายคือ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” หมายถึง คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบและนอกระบบอย่างมีคุณภาพทุกระดับการศึกษา โดยจะขับเคลื่อนการปฏิรูปรอบสองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 – 2561 และได้มุ่งเน้นใน 3 เรื่องหลัก ได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านโอกาส และด้านการมีส่วนร่วม

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ชาตนิ เหมือนโพธิ์ทอง (2554, หน้า 112-118) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 2) การทำงานเป็นทีมของ พนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 3) ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การทำงานเป็นทีมของ พนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปาลภัสสร อัญบุตร (2555, หน้า 122-123) ได้ศึกษาการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพและอายุของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่าชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชั้นมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ รองลงมาคือ ชั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชั้นมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 2) การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพมีรายได้ประจำกับผู้ปกครองที่มีอาชีพมีรายไม่แน่นอนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกชั้น และผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี กับผู้ปกครองที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพียง 1 ชั้น คือ ชั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

วิโรจน์ ผลเข้ม และ ศักดา สถาพรวงษา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลจากการศึกษา ภาพรวมสภาพปัจจุบันและปัญหา ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 เขต พบว่าหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสภาพปัจจุบัน หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่นำมาใช้ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สรุปได้ดังต่อไปนี้ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยึดหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2) กำหนดเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน 3) ยึดหลักการที่มีความผูกพันต่อกันและต่อองค์กร 4) ยึดหลักการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 5) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องร่วมรับผิดชอบทางตรงและมีอำนาจในการตัดสินใจ 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วมทางอ้อมในลักษณะเป็นตัวแทนและหลักการมีอำนาจในการตัดสินใจ 7) การมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงานโดยสมาชิกของกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 8) หลักการ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผิดชอบ และ 9) มีอิสระในตนเอง ในการทำงานโดยยึดระเบียบกฎหมายเป็นแนวปฏิบัติ ปัญหา หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อามील รักชาติ (2557, หน้า 83-89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอำเภอกุเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนกุเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอำเภอกุเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอำเภอกุเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายด้าน พบว่า ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็กกับ โรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

วัชร มะรังศรี (2558, หน้า 92-94) ได้ศึกษาได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้านและอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู ในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการในการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนในชั้นผลประโยชน์ จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารจำเป็นต้องมีการทำงานเป็นทีม เริ่มตั้งแต่ตัวของผู้บริหารจนถึงผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมอาจมีความแตกต่างกัน ไปขึ้นอยู่กับระดับบุคคลที่ควรมีส่วนร่วม ระดับ และวิธีการที่มีส่วนร่วม รวมถึงเวลาและสถานการณ์ ซึ่งจะสัมพันธ์กับงานของสถานศึกษา หากมีการร่วมมือกันในการบริหารงาน จะทำให้งานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Pena (2000, p. 122) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครอบครัวภายในสิ่งแวดล้อมโรงเรียนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเชื้อสายเม็กซิกัน-อเมริกันด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ครู ผู้บริหารและผู้ปกครอง พบว่าปัจจัยสำคัญสำคัญของการมีส่วนร่วมในทัศนะผู้ปกครองคือ ภาษาต่างกันเนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้ภาษาสเปนขณะที่โรงเรียนและครูผู้สอนเป็นภาษาอังกฤษทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจและเบื่อหน่ายวัฒนธรรมที่แตกต่างระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่าการศึกษาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของโรงเรียน จึงไม่ต้องการจะแทรกแซงการทำงานของครู ความไม่เข้าใจในระบบการศึกษา ขาดคนดูแลเด็กเล็กที่บ้าน เวลาทำงานที่ไม่ตรงกัน ปัญหาครอบครัว และประโยชน์ของกิจกรรม ความคิดเห็นที่มีต่อครู คือ รู้สึกด้อยค่าและเหมือนถูกออกคำสั่งมากกว่าคำแนะนำ ส่วนผู้บริหารก็มีภาระงานมาก พฤติกรรมที่แสดงออกไม่จริงใจและขาดการยอมรับในตัวผู้บริหาร ขณะที่ผู้บริหารและครูเห็นว่ามีการะหน้าที่เพิ่มขึ้นหากผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน

Walters (1994, p. 144) ได้ศึกษาความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านความเป็นจริงและในอุดมคติของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเทนเนสซี (Tennessee) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความเข้าใจของครูต่อระดับในความเป็นจริง และในอุดมคติของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าระดับความเข้าใจในความเป็นจริง และในอุดมคติของครูในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ครูยังระบุว่าผู้บริหารและผู้ปกครองควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นในขอบข่ายงานทั้ง 3 ส่วนนี้ ซึ่งได้ข้อสรุปว่า ครูต้องการให้ครูคนอื่นๆ ผู้บริหารและผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้มากขึ้น

Mayhorn-Smith (1996, p. 236) ได้ศึกษาความเข้าใจของครู โรงเรียนประถมศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในเขตการศึกษาของ Los Angeles โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจของครู โรงเรียนประถมศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู 326 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูต่างเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นเกิดผลดังนี้ 1) มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียน 2) พัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่นักเรียน 3) เพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจ 4) เพิ่มความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและครู และ 5) เพิ่มบทบาทของครู และผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นอีกว่า 1) ไม่มีการประเมินผลอย่างเป็นทางการในกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ครูมีบทบาทในการวางแผนยุทธศาสตร์สำหรับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ครูสนับสนุนข้อตกลงของเขตในการจัดให้มีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั่วทั้งเขต 4) ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 5) มีความต้องการในการจัดหากองทุนเพื่อช่วยเหลือครู 6) มีความต้องการที่จะอนุญาตให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 7) ควรจัดให้มีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเปิดประชุมสภาคณะกรรมการ โรงเรียนประจำท้องถิ่น

Smith (1996, p. 89) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจความพึงพอใจในการทำงาน และการขาดงานของครู ในโรงเรียนขนาดกลางในรัฐฟลอริดา (Florida) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนขนาดกลาง 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจในการทำงานของครู และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและอัตราการขาดงานของครู ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครู โรงเรียนขนาดกลาง 340 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบในการตัดสินใจที่ครู โรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมมากที่สุดในด้านการพัฒนาโรงเรียน เช่น การชี้ให้เห็นการแก้ไขปัญหาในโรงเรียนและการประเมินความต้องการด้านต่างๆ รวมทั้งการได้รับสิทธิพิเศษอื่นๆ จากทางโรงเรียนส่วนด้านที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดงานมอบหมายในการเรียนการสอนในหมู่ครู การสัมภาษณ์ และการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อนพัฒนาบุคลากรและการพัฒนางานมอบหมายในหลักสูตรเสริมแก่ครู ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างระดับ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจในการทำงาน

ของครูพบว่า มีความสัมพันธ์กัน โดยครูในโรงเรียนขนาดกลางผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากที่สุด คือ ผู้ที่มีความพอใจในการทำงานมากที่สุดและความสัมพันธ์ระหว่างระดับความมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและอัตราการขาดงานของครูนั้นก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันด้วย โดยครูในโรงเรียนขนาดกลางผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด คือ ผู้ที่มีอัตราการขาดงานที่ต่ำที่สุด

Reynolds (1996, p. 256) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความพึงพอใจในงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายระดับที่ปฏิบัติจริงและความต้องการในการมีส่วนร่วม รวมทั้งความขัดแย้งในการตัดสินใจของพวกเขาและตรวจสอบความสัมพันธ์ที่มีต่อความพึงพอใจในงาน รวมทั้งตรวจสอบไปถึงความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กับความพึงพอใจในหมู่คณะและการบรรลุซึ่งเป้าหมายโรงเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมายแอตแลนติก (mid-Atlantic) จำนวน 516 คน ผลวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยมีส่วนร่วมมากที่สุดในงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในงานด้านงบประมาณและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าครูมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนส่วนด้านที่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อยที่สุด คือ งานด้านงบประมาณและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสำหรับความขัดแย้งในการตัดสินใจพบมากที่สุดในเรื่องนโยบายหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนยิ่งกว่านั้นรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างยังปรากฏให้เห็นระหว่างระดับการมีส่วนร่วมกับผลของงานโรงเรียน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการสูงขึ้น ความพึงพอใจในงานสูงขึ้น มีความพึงพอใจในหมู่คณะและเป้าหมายบรรลุผลและท้ายที่สุดรูปแบบของความแตกต่างระหว่างระดับการมีส่วนร่วม และผลงานขององค์กรนั้นก็ปรากฏออกมาให้เห็นในการศึกษาครั้งนี้โดยนัยสำคัญแห่งการปฏิบัติงานนั้นประกอบด้วยความเข้าใจในความต้องการของครู การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูนั่นเอง

Lau (2004, p.17-41) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในฮ่องกง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนนั้น การบริหารจัดการชั้นเรียน การเรียนการสอนครูจะมีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด ส่วนในเรื่องของการบริหารจัดการในโรงเรียนครูยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่อยู่ในระดับต่ำกว่า และพบอีกว่าการที่ให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ครูจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมาก

Duke (2005, p. 39) ได้ศึกษากรณีปฏิบัติของผู้บริหารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในโรงเรียนประถมรัฐมินิโซต้า (Minnesota) ผลการวิจัยพบว่าในการให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นส่วนใหญ่ยังปฏิบัติให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในเฉพาะเบื้องต้นแต่ในขั้นตอนสุดท้ายของการตัดสินใจผู้บริหารยังคงสงวนสิทธิ์ในการตัดสินใจเป็นของตนเองในส่วนของการปฏิบัติงานที่ครูสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู และยังมีข้อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารหญิงและผู้บริหารชายพบว่าผู้บริหารชายให้โอกาสครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าผู้บริหารที่เป็นผู้หญิง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ สรุปได้ว่าการที่ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาถือว่าเป็นความสำคัญมากเพราะความร่วมมือร่วมใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียน ถ้าโรงเรียนรู้จักให้โอกาส ให้ความสำคัญแก่ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง และทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมจัดการศึกษา ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น พร้อมกับหาวิธีที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้แก่คนเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ต่อไป จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารจำเป็นต้องที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหาร เริ่มตั้งแต่ตัวของผู้บริหารจนถึงผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมอาจมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับบุคคลที่ควรมีส่วนร่วม ระดับและวิธีการที่มีส่วนร่วม รวมถึงเวลาและสถานการณ์ ซึ่งจะสัมพันธ์กับงานของสถานศึกษา หากมีการร่วมมือกันในการบริหารงาน จะทำให้งานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3,189 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 185 คน และ ครู จำนวน 3,004 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีรายละเอียดในการสุ่มดังนี้

3.1.2.1 แบ่งโรงเรียนในสหวิทยาเขตออกเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียนคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ (Stratified)

3.1.2.2 ทำการสุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 17 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 26 โรงเรียนและขนาดใหญ่ 23 โรงเรียนรวมโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 โรงเรียน

3.1.2.3 กำหนดจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวน โรงเรียนละ 1 คน ส่วนครูจะทำการสุ่มไปตามโรงเรียนต่างๆตามผู้บริหารตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	50	584	634	17	54	71
ขนาดกลาง	71	975	1,046	26	91	117
ขนาดใหญ่	64	1,445	1,509	23	134	157
รวม	185	3,004	3,189	66	279	345

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษาจากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ นำมาสร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

คะแนน	ความหมาย
5	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3.2.2.2 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับ ทฤษฎี แนวคิดและหลักการ ตลอดจนการดำเนินงานทางด้านการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3.2.2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.5 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบ ตรวจสอบ ได้แก่ ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามวัตถุประสงค์ (Objective Validity) ใช้วิธีของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & R.K. Hambleton, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 63) ประกอบด้วย

3.2.2.5.1 นายประชัย พรสง่ากุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.2.5.2 นางสาวแสงเทียน ศรีทองสุข วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (Ph.D in Education Adamson University Philipins.) ตำแหน่งครู โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.2.5.3 นายอุเทน ระวะใจ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ครู โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคมเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

3.2.2.5.4 นางสาวสายสุนีย์ ศรีทองสุข วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) ตำแหน่งครู โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2.2.5.5 นางจิระภัทร ยันละหา วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา) ตำแหน่งครู โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .06 ถึง 1.00 แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3.2.2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือกับผู้อำนวยการ โรงเรียน และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.94

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้ผู้บริการสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยแบ่งเป็นผู้บริการสถานศึกษาจำนวน 66 ชุด ครู จำนวน 279 ชุด รวม 345 ชุด

3.4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองและได้แบบสอบถามกลับคืนมา 345 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3.4.2 กรอกรหัสแบบสอบถาม และกำหนดตัวเลข แทนค่าข้อมูลในแต่ละข้อ แล้วบันทึก

ข้อมูล

3.4.3 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.4.3.1 การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

3.4.3.2 การศึกษาการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 22-25) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent Sample)

3.4.3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามความแตกต่างของขนาด โรงเรียน โดยใช้ค่าสถิติ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe' Method)

3.4.3.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.5.1.1 คำนวณความสอดคล้องโดยใช้วิธีหาค่า IOC โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ , 2542, หน้า 260)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.5.1.2 อำนาจจำแนก โดยวิธีหาอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อ โดยการใช้การทดสอบที (t-test) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2 + s_L^2}{n}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
 \bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 \bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 s_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 s_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง หรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

3.5.1.3 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อ
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.5.2 สถิติพื้นฐาน

3.5.2.1 ร้อยละ (Percentage) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 304)

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

- เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

- เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูล

3.5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 310)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนข้อมูล

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.5.3.1 ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระแก่กัน โดยใช้ Independent Samples t-test เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 321)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-Distribution

\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

3.5.3.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มีค่ามากกว่า 2 ค่าขึ้นไป เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, หน้า 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน แล้วจะใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นระหว่างคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe Method) ใช้สูตรดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2525, หน้า 195)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w [(1/n_1) + (1/n_2)](K - 1)}$$

เมื่อ M_1, M_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่มที่ต้องการทดสอบความแตกต่าง
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในบทนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 ข้อ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน

4.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ t - distribution

F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ F - distribution

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	345	100
1. ตำแหน่งหน้าที่		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	66	19.13
1.2 ครู	279	80.86
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
2.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี	163	47.24
2.2 ประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป	182	52.75
3. ขนาดของโรงเรียน		
3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	72	20.86
3.2 โรงเรียนขนาดกลาง	116	33.62
3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	157	45.50

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 345 คน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 80.86 ส่วนผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.13 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 52.78 ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 47.24 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 33.62 และ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.86 ตามลำดับ

4.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 4.2 ถึงตาราง 4.6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การบริหารงานวิชาการ	4.20	0.54	มาก	1
2. การบริหารงานงบประมาณ	4.11	0.65	มาก	3
3. การบริหารงานบุคคล	4.04	0.67	มาก	4
4. การบริหารงานทั่วไป	4.12	0.69	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.11	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

และครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.12$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.04$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ผู้นำมีการจัดทำหลักสูตรการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน	4.21	0.66	มาก	6
2. ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	4.21	0.71	มาก	6
3. ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้เกิดได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.17	0.78	มาก	9
4. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยผู้สอนมีความรอบรู้	4.28	0.72	มาก	2
5. ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.11	0.81	มาก	11
6. ผู้นำมีการทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และสาธารณะต่อเนื้อเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนในการพัฒนา	4.07	0.77	มาก	12
7. สถานศึกษามีการศึกษา อบรม และการพัฒนาบุคลากรในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนในการพัฒนา	4.17	0.84	มาก	9

ตาราง 4.3 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8. สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการวัดผล การดำเนินงาน วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้ โดยจัดระบบข้อมูล สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม	4.30	0.68	มาก	1
9. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผล ขององค์กร	4.27	0.61	มาก	4
10. ผู้นำกำหนดนโยบายในการอำนวยความสะดวกให้ สถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.23	0.78	มาก	5
11. สถานศึกษามีการจัดนิเทศภายในเพื่อให้ งานวิชาการมีคุณภาพ	4.28	0.76	มาก	2
12. ผู้นำเข้าร่วมจัดการนิเทศการศึกษา มีการ กำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจน	4.18	0.79	มาก	8
รวมเฉลี่ย	4.20	0.74	มาก	

จากตาราง 4.3 การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8 สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการวัดผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้ โดยจัดระบบข้อมูล สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือ ข้อ 5 และข้อ 11 ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ และสถานศึกษามีการจัดนิเทศภายในเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 6 ผู้นำมีการทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และสาธารณะ ($\bar{X} = 4.07$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณโครงการต่างๆ ของโรงเรียน	4.23	0.77	มาก	2
14. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและแผนการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.27	0.69	มาก	1
15. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณ	4.09	0.85	มาก	5
16. มีการประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	4.06	0.88	มาก	6
17. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	4.13	0.80	มาก	3
18. การมีส่วนร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา	4.06	0.82	มาก	6
19. การมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัดและคุ้มค่าต่อการบริหารจัดการศึกษา	4.12	0.81	มาก	4
20. การมีส่วนร่วมในงานการเงินสนับสนุนโรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน	4.05	0.81	มาก	9
21. การมีส่วนร่วมในการจัดทำ ตรวจสอบ บัญชีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.06	0.82	มาก	6

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
22. การมีส่วนร่วมในการจัดทำงานพัสดุและสินทรัพย์	4.04	0.88	มาก	10
รวมเฉลี่ย	4.11	0.81	มาก	

จากตาราง 4.4 การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14 การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและวางแผนการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติงานประจำปี ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ ข้อ 13 การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ โครงการต่างๆของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 22 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงานพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.04$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
23. ผู้นำมีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งเน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม สาธารณะ และมีผลการดำเนินงาน	4.11	0.83	มาก	1
24. สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.03	0.84	มาก	8

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
25. มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีการวัดผลการดำเนินงานโดยมีการจัดการความรู้โดยจัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.78	มาก	3
26. มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร	4.10	0.83	มาก	2
27. มีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งโครงสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคม	4.08	0.79	มาก	4
28. มีการประชุมพิเศษบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อ การพัฒนาของบุคลากร	4.07	0.85	มาก	6
29. มีการพัฒนาบุคลากร โดยจัดอบรม พัฒนาความ ก้าวหน้าในการทำงาน	4.08	0.81	มาก	4
30. ผู้นำมีการพิจารณาการออกจากราชการ โดย มุ่งเน้นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียนและ สถานศึกษา	3.88	0.94	มาก	10
31. ผู้นำมีการอบรมด้านวินัยข้าราชการอย่าง ต่อเนื่องในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม	4.07	1.81	มาก	6
32. ผู้นำมีการสร้างขวัญกำลังใจกับบุคลากร อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความผาสุกและพึง พอใจของผู้ร่วมงาน	3.98	1.02	มาก	9
รวมเฉลี่ย	4.04	0.86	มาก	

จากตาราง 4.5 การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 23 ผู้นำมีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งเน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม สาธารณะ และมีผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาคือ ข้อ 26 มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 30 ผู้นำมีการพิจารณาการออกจากราชการ โดยมุ่งเน้นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียน และสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมและรายชื่อ

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33. ผู้นำมีแนวนโยบายในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีการกำหนดกรอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.14	0.88	มาก	4
34. ผู้นำเข้ามาอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ	4.14	0.83	มาก	3
35. ผู้นำมีแผนปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยี มาใช้อย่างเหมาะสมในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ	4.06	0.85	มาก	8
36. ผู้นำสนับสนุนให้บุคคลกรนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการศึกษาทุกรูปแบบ	4.12	0.90	มาก	6
37. ผู้นำได้จัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูล สำหรับดำเนินการในสถานศึกษา	4.08	0.75	มาก	7
38. ผู้นำได้มีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพ ภายในอย่างมีประสิทธิภาพ	4.16	0.79	มาก	1
39. ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียน	4.15	0.84	มาก	2

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
40. มีการออกแบบระบบงานในการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียน	4.15	0.84	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.13	0.83	มาก	

จากตาราง 4.6 การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 38 ผู้นำได้มีการนิเทศติดตาม
การประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือ ข้อ 39 ผู้นำ
มีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ข้อ 35 ผู้นำมีแผนปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้อย่างเหมาะสมในการให้การศึกษา
ทุกรูปแบบ ($\bar{X} = 4.07$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 4.7 – 4.11 ต่อไปนี้

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน

ตาราง 4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวม และรายด้าน

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การบริหารงานวิชาการ	4.15	0.40	4.21	0.57	-1.12*
2. การบริหารงานงบประมาณ	3.98	0.58	4.14	0.67	-1.76
3. การบริหารงานบุคคล	3.94	0.62	4.07	0.68	1.36
4. การบริหารงานทั่วไป	4.06	0.55	4.14	0.72	-1.01*
รวม	4.03	0.53	4.14	0.66	-0.63

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ด้านงานวิชาการ	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้นำมีการจัดทำหลักสูตรการจัดกิจกรรม ด้านการเรียนการสอน	4.03	.58	4.26	.67	-2.77*
2. ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ อย่างสม่ำเสมอ	4.03	.63	4.25	.73	-2.51*
3. ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อ ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.08	.66	4.19	.80	-1.16*
4. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรของสถาน ศึกษาโดยผู้สอนมีความรอบรู้	4.21	.66	4.29	.73	-.82
5. ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถาน ศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.11	.61	4.11	.85	-.05*
6. ผู้นำมีการทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เน้นสร้างควม รับผิดชอบต่อสังคม และสาธารณะ ต่อเนื่องเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนในการพัฒนา	4.00	.58	4.09	.80	-.99
7. สถานศึกษามีการศึกษา อบรม และการพัฒนา บุคลากรในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนในการพัฒนา	4.09	.77	4.18	.86	-.79
8. สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน มีการวัดผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดความรู้โดย จัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม	4.33	.59	4.29	.70	.45

ตาราง 4.8 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ด้านงานวิชาการ	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของ องค์กร	4.21	.56	4.28	.62	-.85*
10. ผู้นำกำหนดนโยบายในการอำนวยความสะดวก ให้สถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.27	.62	4.22	.81	.47
11. สถานศึกษามีการจัดนิเทศภายในเพื่อให้งาน วิชาการมีคุณภาพ	4.30	.63	4.28	.79	.22
12. ผู้นำเข้าร่วมจัดการนิเทศการศึกษา มีการ กำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจน	4.15	.63	4.18	.83	-.33*
ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	.62	4.21	.76	-.76

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ผู้นำมีการจัดทำหลักสูตรการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน ข้อ 2 ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 3 ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ข้อ 9 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร และข้อ 12 ผู้นำเข้าร่วมจัดการนิเทศการศึกษา มีการกำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานงบประมาณโดยรวมและรายข้อ

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ด้านงานงบประมาณ	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
13. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ โครงการต่างๆ ของโรงเรียน	4.15	.76	4.24	.77	-.86
14. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและ แผนการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี	4.03	.72	4.33	.67	-3.15
15. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณ	3.97	.85	4.12	.85	-1.29
16. มีการประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	4.00	.76	4.08	.91	-.69 [*]
17. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	4.08	.68	4.14	.83	-.68 [*]
18. การมีส่วนร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา	3.97	.72	4.08	.85	-.99
19. การมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณ และ ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประ โยชน์ ประหยัดและ คุ้มค่าต่อการบริหารจัดการศึกษา	3.97	.70	4.16	.84	-.68
20. การมีส่วนร่วมในงานการเงินสนับสนุน โรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน	3.94	.69	4.08	.84	-1.25
21. การมีส่วนร่วมในการจัดทำ ตรวจสอบ บัญชี เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	3.88	.77	4.10	.82	-1.97
22. การมีส่วนร่วมในการจัดทำงานพัสดุและ สินทรัพย์	3.88	.85	4.08	.87	-1.65
รวมเฉลี่ย	3.98	.75	4.14	.82	-1.42

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันด้านงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 16 มีการประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ข้อ 17 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่งานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ด้านงานบุคคล	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
23. ผู้นำมีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งเน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม สาธารณะ และมีผลการดำเนินงาน	4.05	.77	4.13	.84	-69
24. สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน กำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน	3.95	.71	4.05	.87	-.90
25. มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีการวัดผลการดำเนินวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้โดยจัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม	4.00	.80	4.11	.77	-1.00
26. มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร	3.98	.85	4.12	.83	-1.20

ตาราง 4.10 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ด้านงานบุคคล	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
27. มีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งเน้นสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคม	3.98	.81	4.10	.79	-1.09
28. มีการปฐมนิเทศบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อ การพัฒนาของบุคลากร	4.03	.78	4.08	.87	-.41
29. มีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรม พัฒนาความ ก้าวหน้าในการทำงาน	3.98	.69	4.11	.84	-1.24*
30. ผู้นำมีการพิจารณาการออกจากราชการ โดยมุ่งเน้น ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียนและสถานศึกษา	3.65	.86	3.93	.95	-2.18
31. ผู้นำมีการอบรมด้านวินัยข้าราชการอย่าง ต่อเนื่องในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม	3.92	.75	4.11	1.98	-.76
32. ผู้นำมีการสร้างขวัญกำลังใจกับบุคลากร อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความผาสุกและพึงพอใจ ของผู้ร่วมงาน	3.91	.95	3.99	1.03	-.59
รวมเฉลี่ย	3.94	.79	4.07	.97	-1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันด้านงานบุคคลโดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 24 สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน กำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน และข้อ 29 มีการพัฒนาบุคลากร โดยจัดอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านงานทั่วไปโดยรวมและรายข้อ

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ด้านงานทั่วไป	ตำแหน่งหน้าที่				t
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ผู้บริหาร สถานศึกษา		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
33. ผู้นำมีแนวนโยบายในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีการกำหนด กรอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.09	.79	4.16	.90	-.55
34. ผู้นำเข้ามาอำนวยความสะดวกต่างๆในการ ให้การศึกษาทุกรูปแบบ	4.08	.82	4.16	.84	-.77
35. ผู้นำมีแผนปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยี มาใช้อย่างเหมาะสมในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ	3.95	.75	4.09	.86	-1.20
36. ผู้นำสนับสนุนให้บุคคลกรนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการศึกษาทุกรูปแบบ	4.05	.77	4.14	.93	-.82*
37. ผู้นำได้จัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูล สำหรับดำเนินการในสถานศึกษา	4.03	.55	4.10	.78	-.88*
38. ผู้นำได้มีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพ ภายในอย่างมีประสิทธิภาพ	4.08	.66	4.19	.82	-1.19*
39. ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียน	4.12	.69	4.16	.88	-.43*
40. มีการออกแบบระบบงานในการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียน	4.11	.72	4.15	.85	-.43*
รวมเฉลี่ย	4.06	.71	4.14	.85	-.31

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันด้านงานทั่วไปโดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 36 ผู้นำสนับสนุนให้บุคคลกรนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการศึกษาทุกรูปแบบ ข้อ 37 ผู้นำได้จัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูลสำหรับดำเนินการ ในสถานศึกษา ข้อ 38 ผู้นำได้มีการนิเทศติดตามการประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ 39 ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน และข้อ 40 มีการออกแบบระบบงานในการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การบริหารโรงเรียน แบบ มีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดของโรงเรียน						F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การบริหารงานวิชาการ	4.06	0.65	4.24	0.50	4.24	0.50	2.93*
2. การบริหารงานงบประมาณ	4.13	0.65	4.09	0.64	4.11	0.67	0.08
3. การบริหารงานบุคคล	4.09	0.61	4.01	0.69	4.05	0.68	0.33
4. การบริหารงานทั่วไป	4.04	0.76	4.12	0.65	4.16	0.69	0.81
รวมเฉลี่ย	4.08	0.66	4.11	0.62	4.14	0.63	1.03

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.12 พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน			เล็ก	กลาง	ใหญ่
		\bar{X}	4.06	4.24	4.24
ด้านงานวิชาการ	เล็ก	4.06	-	0.18	0.18
	กลาง	4.24		-	0.00
	ใหญ่	4.24			-

จากตาราง 4.13 พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านวิชาการเมื่อจำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปรากฏตามตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 4.14 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน	15	57.70
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียน	7	26.92
3. ควรมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ชี้แจงและตรวจสอบรายการบริหารงบประมาณของโรงเรียน	3	11.53
4. ให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น ในการส่งเสริมบุคลากรชุมชนเป็นวิทยากร	1	3.85
รวมเฉลี่ย	26	100

จากตาราง 4.14 พบว่า ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน (ร้อยละ 57.70) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียน (ร้อยละ 26.92) และต่ำที่สุดคือ ให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นในการส่งเสริมบุคลากรชุมชนเป็นวิทยากร (ร้อยละ 3.85)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศึกษาการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 การอภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อคือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2558 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 345 คน จาก 66 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 หน้า 148) ได้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารด้านงานวิชาการ การบริหารด้านงานงบประมาณ การบริหารด้านงานบุคคล และการบริหารด้านงานทั่วไป ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดไว้

5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 30 คน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาคมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆดังนี้ ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามและขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาจัดส่งแบบสอบถามกลับ โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมซองบรรจุเอกสาร ดิคแตมป์ พร้อมทั้งอยู่ที่ส่งมาพร้อมกับแบบสอบถาม กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด ผลปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืน 345 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่างๆดังนี้ 1) การศึกษาสภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ 2) การศึกษาการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent Sample) 4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามความแตกต่างของขนาดโรงเรียน โดยใช้ค่าสถิติ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) 5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก

5.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านพบว่าด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

5.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ด้านวิชาการข้อ 2) ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 24) สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียนกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน และข้อ 32) ผู้นำมีการสร้างขวัญกำลังใจกับบุคลากรอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความผูกพันและพึงพอใจของผู้ร่วมงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ผู้นำมีการจัดทำหลักสูตรการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน ข้อ 2 ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 3 ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ข้อ 9 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร และข้อ 12 ผู้นำเข้าร่วมจัดการนิเทศการศึกษามีการกำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆไม่แตกต่างกัน ด้านงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 16 มีการประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ข้อ 17 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆไม่แตกต่างกัน ด้านงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 24 สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียนกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน และข้อ 29 มีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในการทำงานแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และด้านงานทั่วไปโดยรวมและรายข้อ พบว่า ข้อ 36 ผู้นำสนับสนุนให้บุคคลกรนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการศึกษาทุกรูปแบบ ข้อ 37 ผู้นำได้จัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูลสำหรับดำเนินการในสถานศึกษา ข้อ 38 ผู้นำได้มีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ 39 ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน และข้อ 40 มีการออกแบบระบบงานในการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้าน โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5.3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานทั่วไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.3.6 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ส่วนใหญ่ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียน

5.2 การอภิปรายผล

ผลการศึกษากิจการบริการ โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างๆ มีนโยบายเร่งรัดคุณภาพมีการ ปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้สถานศึกษายังได้ให้ความสำคัญและตระหนักต่อความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ จึงเป็นสาเหตุทำให้

มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมา ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ สรุปแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการวัดผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้ โดยจัดระบบข้อมูล สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ และสถานศึกษามีการจัดนิเทศภายในเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพสถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการวัดผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้ โดยจัดระบบข้อมูล สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดนิเทศภายใน เพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ ด้านการบริหารงานทั่วไป ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นำได้มีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำ ด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณและวางแผนการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติงาน ประจำปี รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ โครงการต่างๆของโรงเรียน และ ด้านการบริหารงานบุคคลข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นำมีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งนั้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม สาธารณะ และมีผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้าน ประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ ชาตุนี เหมือน โพร้ทอง (2546, หน้า 112-118) ที่กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับการทำงานเป็นทีมของ พนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับ อามิล รักษาติ (2557, หน้า 83-89) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประถมศึกษานูร์ริหม์ เขต 4 พบว่าการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5.2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 32 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านพบว่าด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสรุปแต่ละด้านดังนี้ด้านวิชาการ พบว่า ข้อ 1 ผู้นำมีการจัดทำหลักสูตรการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน ข้อ 2 ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทาง

วิชาการอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 3 ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ข้อ 9 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร และข้อ 12 ผู้นำเข้าร่วมจัดการนิเทศการศึกษา มีการกำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านงานงบประมาณ พบว่า ข้อ 16 มีการประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ข้อ 17 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านงานบุคคล พบว่า ข้อ 24 สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียนกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน และข้อ 29 มีการพัฒนาบุคลากร โดยจัดอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านงานทั่วไป พบว่า ข้อ 36 ผู้นำสนับสนุนให้บุคลากรนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการศึกษาทุกรูปแบบ ข้อ 37 ผู้นำได้จัดทำนโยบาย แผน ระบบ ข้อมูลสำหรับดำเนินการในสถานศึกษา ข้อ 38 ผู้นำได้มีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพ ภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ 39 ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน และข้อ 40 มีการออกแบบระบบงานในการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชระ มะรังศรี (2558, หน้า 92 - 94) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูใน โรงเรียนศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูใน โรงเรียนศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

5.2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อามิล รักชาติ (2557, หน้า 83-89) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ วัชระ มะรังศรี (2558 : 92-94) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.4 ข้อเสนอแนะการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียน และต่ำที่สุดคือ ให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นในการส่งเสริมบุคลากรชุมชนเป็นวิทยากร ซึ่งสอดคล้องกับ Mayhorn-Smith (1996, p.236) ได้ศึกษาความเข้าใจของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในเขตการศึกษาของ Los Angeles พบว่าครูต่างเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา จึงขอเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การบริหารงานด้านวิชาการ รองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบและหลายวิธีการ โดยเริ่มจาก การมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการด้วยกิจกรรมเล็กๆ น้อยๆ มีกระบวนการที่ไม่ซับซ้อนมากนัก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

5.3.1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสถานศึกษา ดังนั้นการกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วม ควรมีการชี้แจงให้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทุกชั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน และแต่ละข้อมีส่วนร่วม

ในการตัดสินใจจนถึงขั้นประเมินผล เพื่อให้นโยบายของการมีส่วนร่วมนั้นสัมฤทธิ์ผลสูงสุด

5.3.1.3 ให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ควรมีการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา และครูทุกครั้งเพื่อให้รับทราบปัญหา ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ และผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของครูทุกคน โดยไม่เลือกกลุ่ม ไม่เลือกบุคคล

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้มากที่สุด

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). ปฏิรูปการศึกษาไทย ก้าวที่ต้องกล้า. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เมธีพิปส์.
- กรมสามัญศึกษา. (2543). การบริหารคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2550). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ที.เอส. บี. โปรดักส์.
- _____. (2546 ก). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546 ข). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ค). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กวิน เลือสกุล. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประชากรศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิตติ บุญเชิด. (2556). องค์กรยุคใหม่ สร้างเด็กไทยสู่สากล. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 32.
- กฤษฏีกา พัชรชานนท์. (2551). บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- _____. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.

- ชาตณี เหมือนโพธิ์ทอง. (2554). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครู
 ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 บุรีรัมย์.
- ชุมพล ศรีชมพู. (2549). ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2547). ปรัชญาและทิศทางหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณรงค์ สัจพันโรจน์. (2543). การจัดทำอนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดินทฤษฎีและปฏิบัติ.
 กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์
- ดวงแก้ว กอแก้ว. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมความพึงพอใจ
 ในการปฏิบัติงานความผูกพันในองค์การและการติดต่อองค์การ. กรุงเทพมหานคร :
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ์. (2543). ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ถวิล เกื้ออุบลวงศ์. (2547). การบริหารการศึกษสมัยใหม่ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธานี คลังชำนาญ. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษาหนองคาย เขต 2. รายงานการศึกษานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
 ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2549). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริพัตรการพิมพ์.
- บุญมี เณรขอด. (2544). แนวทางการดำเนินงานบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- บุญเกิดกษาศีชาตัน. (2551). การปฏิบัติภารกิจการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ชัยภูมิ : สถาบันศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543 ก). การบริหารงาน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
- _____. (2543 ข). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปาลกัศตร์ อัญบุตร. (2555). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พนัส หันนาคนทร์. (2551). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- พัชรพร ทวยสงฆ์. (2552). นวัตกรรมการบริหาร. นครศรีธรรมราช : ราชประชานุเคราะห์ 4.
- พิลึก ฉามูลตรี. (2546). ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพฑูลย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2549). พฤติกรรมองค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. (2544). งบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ธนุขพริ้นต์ติ้ง.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2547). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเชียงราย. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- รัชนิวรรณ เต็งตระกุล. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วนิจ เกตุขำ. (2546). การบริหารงานวิชาการ. เอกสารประกอบการสอนวิชาการ การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชระ มะรังศรี. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) นูริรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนูริรัมย์.
- วัลลภ บุญกิตติเจริญ. (2547). การพัฒนาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

- วิโรจน์ ผลเยี่ยม และ ดร.ศักดา สถาพรวงษา. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2544). การบริหารโรงเรียนแบบกระจายอำนาจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- สมเดช สีแสง. (2547). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- . (2547). คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2543). การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2548). การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพันธ์ เตชะอธิก และคนอื่นๆ. (2547). ศัพท์พัฒนาเพื่อชุมชนและสังคม. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- สมยศ นาวิการ. (2545). ทฤษฎีองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สมาน รังสีโยกฤษฎ์. (2550). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : ประชาชื่น.
- . (2552). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : นั้กัการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์.
- . (2547). การเรียนรู้บูรณาการ : ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). ชุดฝึกอบรมด้วยตัวเอง เล่มที่ 6 "การบริหารธุรกิจและการเงิน". พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- . (2547). บทบาทการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน. กรุงเทพฯ : กูรูสภาลาดพร้าว.
- . (2550). สำนักงาน (2550). รายงานการติดตามประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สิทธิณัฐ ประพุทธนิตินสาร. (2545). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนกองทุนการวิจัย.

- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2543). *การบริหารสำนักงาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จามจุรี.
- เสนาะ ดิยาวี. (2543). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2544). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.
- อัจฉรา อัครวุฒิกุลชัย และคณะ. (2554). *การบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดย การมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษา อบต.ไร่ส้ม จังหวัดเพชรบุรี*. โครงการพัฒนาและ ส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายนักวิจัยสิ่งแวดล้อม ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.
- อามีล รักชาติ. (2557). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของ สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- . (2545). *รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2545). *รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุทัย หิรัญโต. (2550). *หลักการบริหารบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- เอกชัย กิ่งสุพันธ์. (2538). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- . (2547). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์.
- Candoli, I. C. (1992). *School Business Administration : A Planning Approach*. 4th ed. Massachusetts. Allyn and Bacon.
- Duke, K. E. (2004). *Principals Practices Regarding Teacher Participation in School Decision-making*. Retrieve 20 October 2009, from <http://www.cehd.umn>.
- Lau, M. F. (2004). *Teachers' Participation in Decision-making in Hong Kong secondary Schools*. Master's Thesis. Hongkong : NLSI Lui Kwok Pat Fong College.
- Mayhorn-Smith, Y. (1996). *A Study Of Perception Of Elementary School Teachers*

Regarding Shared Decision-making in The Los Angeles Unified School District(California). (CD-ROM). Abstract from : ProQuest-Dissertation abstracts (Jan. 1994-Dec. 1996)/Item AAC9715445.

Reynolds, C. H. (1996). *A study of the Relationship among Measures of Teacher Participation in School-based Decision Making and Job Satisfaction in Elementary Schools (Site based Management).* [CD-ROM]. Abstract from : ProQuest-Dissertation Abstracts (Jan. 1994-Dec. 1996)/Item AAC9719812.

Pena, D.C. (September / October 2000). *"Parent involvement : influencing factors and impications."* The Journal of Educational Research 94.

Smith, R. W. (1996). *Participatory Decision-making, Job Satisfaction, and Teacher Absenteeism in Selected Florida middle School.* [CD-ROM]. Abstract from : ProQuest-Dissertation Abstracts (Jan. 1994-Dec. 1996)/Item AAC9509215.

Walters, R. F. *Actual and Ideal Shared Decision-making Peception of Elementary School Teachers in East Tennessee.* [CD-ROM]. Abstract from : ProQuest-Dissertation Abstracts (Jan. 1994-Dec. 1996)/Item AAC9509215.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๘๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประชัย พรสง่ากุล

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ตีลัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๘๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณแสงเทียน ศรีทองสุข

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีลั่น เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๘๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอุเทน ระวังใจ

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีลั่น เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๘๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสายสุนีย์ ศรีทองสุข

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีลัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๘๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจิระภัทร ยันละหา

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ตีลัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๙๓๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๓๓

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีสัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการ ทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวแอนนา พิลาก ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่าง ยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๙๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

ด้วย นางสาวแอนนา พิลาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีลัน เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๙๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร

สถานศึกษา

3. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
4. คำตอบของท่านสำคัญยิ่ง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขอท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลใดๆที่ท่านระบุไว้ในแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานของท่าน

นางสาวแอนนา พิลาภ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อความ	สำหรับผู้วิจัย
1. ตำแหน่งหน้าที่	
☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ 1
☐ ครู	
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	
☐ ต่ำกว่า 10 ปี	☐ 2
☐ 10 ปีขึ้นไป	
3. ขนาดโรงเรียน	
☐ โรงเรียนขนาดเล็ก	☐ 3
☐ โรงเรียนขนาดกลาง	
☐ โรงเรียนขนาดใหญ่	

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านของการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเป็นจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ							
1.	ผู้นำจัดทำหลักสูตรในการจัดกิจกรรม การดำเนินการด้านการเรียนการสอน						[] 4
2.	ผู้นำมีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่าง สม่ำเสมอ						[] 5
3.	ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้เด็กได้ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						[] 7
4.	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดย ผู้สอนมีความรอบรู้						[] 8
5.	ผู้นำจัดประชุมปรึกษาหารือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมี คุณภาพ						[] 9
6.	ผู้นำมีการทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้เน้นสร้างความรับผิดชอบต่อ สังคม และสาธารณะ						[] 10
7.	สถานศึกษามีการศึกษา อบรม และการพัฒนาบุคลากร ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ ส่งผลต่อผู้เรียนในการพัฒนา						[] 11
8.	สถานศึกษามีการ วัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน มีการวัดผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ ผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้ โดยจัดระบบ ข้อมูล สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม						[] 12
9.	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียนมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร						[] 13
10.	ผู้นำกำหนดนโยบายในการอำนวยความสะดวกให้ สถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างมี คุณภาพ						[] 14

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)							
11.	สถานศึกษามีการจัดนิเทศภายในเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ						[] 15
12.	ผู้นำเข้าร่วมจัดการนิเทศการศึกษา มีการกำหนดทิศทางการศึกษาอย่างชัดเจน						[] 16
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ							
13.	การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ โครงการต่างๆ ของโรงเรียน						[] 17
14.	การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ และวางแผนการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี						[] 18
15.	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณ						[] 19
16.	มีการประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด						[] 20
17.	การมีส่วนร่วมในงานระดมทรัพยากร						[] 21
18.	การมีส่วนร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา						[] 22
19.	การมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากร เพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัดและคุ้มค่าต่อการบริหารจัดการศึกษา						[] 23
20.	การมีส่วนร่วมในงานการเงินสนับสนุนโรงเรียน เช่น มูลนิธิ กองทุนการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน						[] 24
21.	การมีส่วนร่วมในการจัดทำ ตรวจสอบ บัญชี เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา						[] 25
22.	การมีส่วนร่วมในการจัดทำงานพัสดุและสินทรัพย์						[] 26

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3. ด้านการบริหารงานบุคคล							
23.	ผู้นำมีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งเน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม สาธารณะ และมีผลการดำเนินงาน						[] 27
24.	สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้ความสำคัญกับผู้เรียนปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง						[] 28
25.	มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งมีการวัดผลการดำเนินวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความรู้โดยจัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม						[] 29
26.	มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร						[] 30
27.	มีการทบทวนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งเน้นสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม						[] 31
28.	มีการประชุมพิเศษบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาของบุคลากร						[] 32
29.	มีการพัฒนาบุคลากร โดยจัดอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในการทำงาน						[] 33
30.	ผู้นำมีการพิจารณาการออกจากราชการ โดยมุ่งเน้นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียน และสถานศึกษา						[] 34
31.	ผู้นำมีการอบรมด้านวินัยราชการอย่างต่อเนื่องในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม						[] 35
32.	ผู้นำมีการสร้างขวัญกำลังใจกับบุคลากรอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความผาสุกและพึงพอใจของผู้ร่วมงาน						[] 36

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป							
33.	ผู้นำมีแนวนโยบายในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีการกำหนดกรอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน						[] 37
34.	ผู้นำเข้ามาอำนวยความสะดวกต่างๆในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ						[] 38
35.	ผู้นำมีแผนปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ อย่างเหมาะสมในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ						[] 39
36.	ผู้นำสนับสนุนให้บุคลากรนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ						[] 40
37.	ผู้นำได้จัดทำนโยบาย แผน ระบบข้อมูลสำหรับดำเนินการในการศึกษา						[] 41
38.	ผู้นำได้มีการนิเทศติดตามการประกันคุณภาพภายใน อย่างมีประสิทธิภาพ						[] 42
39.	ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน						[] 43
40.	มีการออกแบบระบบงานในการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน						[] 44

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานวิชาการ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานบุคคล อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานทั่วไป อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

5. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมท่านมีแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ทุกท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

คำอธิบายจำแนกของแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดย
ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	0	+1	+1	+1	+1	5	.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	-1	+1	+1	+1	5	.60	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	0	+1	+1	+1	5	.80	ใช้ได้
18	+1	0	+1	+1	+1	5	.80	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	-1	+1	+1	+1	5	.60	ใช้ได้
24	+1	0	+1	+1	+1	5	.80	ใช้ได้

ภาคผนวก จ (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	-1	+1	+1	+1	5	.60	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	+1	0	+1	+1	+1	5	.80	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	+1	0	+1	+1	+1	5	.80	ใช้ได้
39	0	0	+1	+1	+1	5	.60	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก จ ผลการประเมินอำนาจจำแนก

t-test for Equality of Means			t-test for Equality of Means		
ข้อที่	t	Sig.(2-tailed)	ข้อที่	t	Sig.(2-tailed)
1	2.93	.00	21	4.60	.00
2	6.20	.00	22	4.91	.00
3	2.82	.00	23	1.89	.06
4	3.44	.00	24	1.89	.06
5	1.89	.06	25	2.64	.01
6	2.04	.05	26	1.89	.06
7	3.63	.00	27	2.71	.01
8	4.75	.00	28	1.89	.06
9	2.12	.04	29	2.41	.02
10	2.79	.00	30	1.89	.06
11	3.96	.00	31	1.28	.20
12	3.43	.00	32	2.66	.01
13	1.89	.06	33	7.09	.00
14	2.90	.00	34	1.89	.06
15	3.34	.00	35	1.87	.07
16	4.75	.00	36	2.82	.00
17	2.68	.01	37	2.47	.01
18	1.89	.06	38	3.50	.00
19	4.91	.00	39	2.68	.01
20	2.93	.00	40	2.85	.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)**Reliability Coefficients**

N of Cases = 30.0

N of Items = 40

Alpha = .9437

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวแอนนา พิลาก
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 5 ตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 5 ตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม ตำบลทุ่งกระตาดพัฒนา อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2545 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2545 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2560 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์